

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, csütörtök, október 13-án.

282. szám.

Elutaztak.

(p-d.) Elutaztak. Kik? Akik rendszeren szoktak elutazni: az osztrák miniszterek, meg az osztrák kvóta-deputátusok. Tudni kell azonban, hogy ez a mostani külön minden más elutazásnál. Mert ez uttal ez az ut nem a kvóta dolgában jelenti valamelyikét a már régóta közkedveltségű „fordulatoknak.”

A mostani elutazás a kiegyezés ügyére vet elég intenzív világosságot.

A Reichsrath első ülése előtt így állottak a dolgok:

Az osztrák parlament munkaképtelen, tehát szépen hazaküldetik, miután megválasztotta a kvóta-küldöttséget. Erre aztán a magyar törvényhozás megalkotja az önálló berendezkedés törvényeit, a kvóta-bizottságok pedig konstatálják, hogy ők nem tudnak megegyezni. Tehát megint a korona dönt, előreláthatóan a mai kvótát tartván fenn az 1899. évre.

Ma pedig az osztrák bizottsági urak elutaztak Budapestről anélkül, hogy a kiegyezés sikertelensége konstatáltatott volna, sőt anélkül, hogy igazában tárgyaltak volna. Szerkesztettek és íthagytak egy csomó tabellát, amelyet sokszorosítani, tanulmányozni kell, mielőtt nyilatkozhatnának a magyarok. Ezért utazott el az osztrák deputáció. Mit jelent ez?

Nem érdektelen az sem, hogy mi foglaltatik azokban a táblázatokban. Az a kijelentés van bennük, hogy hiszen a magyar alapon, a magyar számok segítségével is 34,8 százalékos kvótát kell

kiszámítani, ha igazságosan számít az ember. Nem mintha ennyit elfogadnának az osztrákok, de ők ezt mégis szükségesnek tartják konstatálni. Hát ez mit jelent?

Tiszta sor, hogy erre a két kérdésre ugyanegy forrásban kell megkeresni a feleletet. Nyilván a Reichsrath összehívásának antecedenciáiban.

A Reichsrath munkaképtelen és a kvóta-küldöttségek egyezségképtelenek. Ez a bázis, amelyet úgy is lehet olvasni, hogy a bizottságok akkor nem tudnak megegyezni, ha a birodalmi gyűlés nem tud dolgozni.

De hát tud? Akkor, úgy látszik, nem lehetetlen a deputációk megegyezése sem. Minthogy pedig a tárgyalásokat huzzák-halasztják, minthogy a dilatorius eljárás okául még a litografáló követ is előrángatják, világos, hogy ott, ahol csinálják az eseményeket, megnövekedett a bizalom az iránt, hogy a Reichsrath képes lesz a kiegyezést alkotmányosan elintézni.

Ezt jelenti az osztrák deputátusok mai elutazása, ezt jelenti az a tény, hogy ha nem is tettek 34,8 százalékos javaslatot, de sejtetik, hogy bizony lehetne velük valami ilyenféle számról beszélni.

Már tegnap jelezték a politikai augurok, hogy: tessék ügyelni, vajjon elutaznak-e ma az osztrák urak; ha igen, akkor alkalmasint meglesz az alkotmányos kiegyezés, ha tovább tárgyalnak még ma is, akkor annál bizonyosabb, hogy nem tudnak megegyezni.

Ma tehát az a szituáció, hogy nem lehetetlen az uralkodó döntésének az elkerülése, de nem lehetetlen az sem, hogy a Reichsrath komolyan és nem cselvetésből tárgyal, nem lehetetlen, hogy most végre eljutottunk oda, ahol tavaly ilyenkor lennünk kellett volna.

Egy csöppet se ajánljuk, hogy most már tessék az északi sark szilárdságához hasonlítani ezt a mai szituációt. Sőt csaknem bizonyos, hogy a Newton törvénye biztosabb alapokon nyugszik, mint az a reménykedés, mely a mai fordulatból fakadt. Épen ezért keresni kell az okot, amely megengedi, hogy az osztrák kvóta-bizottság elutazásához ilyen remények fűződjenek.

Ugy látszik, ez okot abban kell keresni, hogy az osztrák németiség végre megtalálta az elválasztó vonalat az ő nemzetiségi harcza és a kiegyezés nagy gazdasági érdekei között. Ugy tetszik, mintha a németiség szántszándékkal menne bele egy olyan leveretésbe, amely nagy kudarcz ugyan az obstrukciós politikára, amely kegyetlenül kicsorbitja ugyan a nemzetiségi harc legerősebb fegyverét, de viszont egy nagy katasztrófától menti meg az iparos németiséget. Bölcs Salamon példabeszéde után indulva, úgy látszik, a németek is inkább vállalkoznak az élő iparüző és gazdagodó kutya, mint a halott obstrukciós, nemzeti hős orosz-lán szerepére.

A németek provokálják, hogy legyűrjék őket — csak azért, hogy aztán részük lehessen a kiegyezés nagy gazdasági jótéteményeiben. Jól tudják, hogy

Mómignard.

Irtá: HUGUES LE ROUX.

... Megkülönböztette valamennyi gyerek között, akik a katedrája előtt az iskola padjain ültek; megkülönböztette a tisztaságáért, szorgalmáért, illedelmességéért, meg azért is, mert bizonyos fájdalmas, szenvedő kifejezés volt a gyerek arcán. Az iskolába jövet és visszamenet a pajtásai lökdözték, taszigálták a fiúskát, kiabáltak:

— Mómignard!... Hé, te Mómignard!...

Ez a szó mintha magában foglalta volna a kicsike sorsának egész titkát, az ő bánatának és a többiek örömeinek okát. A tanító nem értette és sokkal félénkebb volt, semhogy megkérdezte volna a szó értelmét a keze alá adott lármás iskolásgyerekektől.

Egy nap azonban fölbátorodott a polgármester titkárával szemben.

— Van az osztályomban egy fiúcska — mondotta — akit a pajtásai Mómignardnak neveznek. A tréfa örömmel tölti el őket, a kicsikét pedig elszomorítja. Mit jelent a „mómignard” szó e vidék tájnyelvén?

A polgármester titkára csodálkozással nézett a piruló fiatal emberre. Kedve lett volna megkérdezni tőle:

— Hát mit tanítanak önöknek a tanítóképzőben?

De meggondolta, hogy egy tanító nem lehet olyan okos, olyan felvilágosodott, mint a

polgármester titkára és lenéző szívésséggel felelte neki:

— A „mómignard”, tanító ur, olyan gyermek, akinek nincs apja... Mi a neve annak a fiúcskának?

— Gosselin.

— Oh, Gosselin! De hiszen az a Gosselin leány fia, aki Piquetnéhez jár vasalni. Nem találkozott még vele, amint kosarában a ruhát vitte? Szép leány a Gosselin, valóban szép leány, gömbölyű, formás idomai vannak. De a szerelmesek most már hiába kerülgetik. Ugy látszik, az első csók nem valami édes íz hagyott a szájacskájában.

A tanító csak ennyit tudott válaszolni:

— Persze... persze...

És a fejét csóválta. Ettől a naptól kezdve nagyon szeretett volna találkozni a „mómignard” anyjával, nem ama plasztikus okok keltették benne ezt az óhajást, melyeket a titkár említett, hanem szerette volna megmondani neki:

— Az ön kis fia kedves gyerek... Jól tanul... Figyelemmel kísérem... Embert nevel belőle...

Talán azt is megszerette volna mondani, hogy ő maga is „mómignard” és hogy testvéreként szerette az üldözött gyermeket. De ezt a dolgot nem vallotta meg magának; ügyetlenebb volt, semhogy föltárta volna valaki előtt, akár önmaga előtt is azt, ami a szíve mélyében lakott.

Egy izben, mikor kiállt az iskola elé,

hogy lássa az érkező gyermekeket, megpillantotta a „mómignard”-t, aki átellenben a járdán kézenfogva közeledett egy fiatal nővel, aki simára volt fésülve s koszoruba fonva viselte a haját. A köténye is nagyon tiszta volt s a keblén keresztülkötött ibolyaszínű horgolt kendő elrejtette azokat az ingerlő idomokat, melyek a titkár urnak szemébe ötlöttek. Az iskolával szemközt megállt, hogy elbuesuzzék a fiától. Megesőkölt a két arcán, komolyan mint ahogy minden dolgát cselekedhetette és vissza sem nézve, folytatta útját.

A tanító mégis üdvözölte, nagyon udvariasan s ő kétségkívül észrevette, mert mind a ketten elpirultak. A fiatal ember nem mert odamenni hozzá, nem merté megszólítani. Hogyan is szólította volna? „Asszonyom?!“ „Kisasszony?!“ Nem tudta. A „kisasszony”-t nehéz volt kiejteni mind e fickók előtt, akik vigyorogva nézték, hogyan csókolta meg szegényke a kis fiát. Az „asszonyom” megszólításnak pedig olyan színe lett volna, mint a könyörületességnek s ez talán sértett volna.

Mikor azonban a gyermek, a sapkáját illedelmesen megemelve, előtte elhaladt, a tanító nem állta meg, hogy meg ne kérdezze tőle:

— Anyád kísért el az iskolába?!...

— Igenis, a mamám, tanító ur — felelte Mómignard.

E napon a fiúcska irkájába a tanító hosszabb megjegyzést írt be, mint rendszeren. A megjegyzés így szólt: „Viselete példás,

nekik lenne legtöbb okuk a külön vámterületet megsíratni, hisz nagyjából az 8 kezükben van az osztrák ipar. És nagyon érzik választóik gazdasági érdekeinek a presszióját, amely annál erősebben üti a politikai harc dicsőségét, minél közelebb jönnek azok a bizonyos terminusok.

Alkalmassint félnek attól is, hogy milyen lesz az osztrák kvóta, ha nem a parlament tartja fenn a két ország között a szabad forgalmat, hanem a 14-ik szakasz. S talán reménykednek, hogy akkor majd kedvezőbb lesz a helyzet, ha a kiegyezés terrénumáról számúzik az obstrukciót. Hiszen van annyi szép tárgy a kiegyezésen kívül is, amelyet meg lehet obstruálni, amelylyel szintén meg lehet akasztani az osztrák alkotmánykereket — kevésbé veszedelmes körülmények között.

Ezért utaztak el az osztrák deputatusok, ezért vettek ajkukra olyan kvótaszámot, amelyért néhány hónappal ez előtt még megkövezték volna őket odahaza.

Innen is, tulnan is bizonyos megelégedés kíséri hát a bizottság utazását, amely magával viszi azt a tudatot, hogy a kiegyezési javaslatokon változtatni nem lehet, tehát kár lenne minden módosító erőlködésért. Nem hálás feladat, megkeseríteni egy kissé ezt a megelégedettséget. Mert tévedés lenne azt hinni, hogy most már megvan minden, a kiegyezés is, meg a kvóta is, csak épen alkudni kell még egy keveset. Ausztria még mindig a kiszámíthatatlanságok hazája.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőház ülése. A képviselőház még szombaton elhatározta, hogy a kvótatárgyalások miatt csak pénteken tartja legközelebbi ülését. A ma szétküldött elnöki értesítés szerint ez a pénteki ülés csak déli tizenkét órakor fog kezdődni. A parlamenti leveleibek szerint ez az ülés hosszú lesz, mert az elnökség olyan késő órára tűzte ki a kezdetét.

szorgalma ernyedetlen, előmenetele kitűnő. Ha Gosselin tovább is a megkezdett úton halad, nemsokára az osztály élén fog állani.

Kétszer is elolvasta e sorokat, s a megkönnyebbülés örömét érezte. Más szavakat látott a leirtak helyén. Ugy tetszett neki, hogy a megelégedés e nyilvánítása egy igyekvő, pontos tanulóval szemben az anyához intézett hátorítás szava és a tiszta vonzalom kifejezése volt: a reménység egy sugara az élet útjára, amelyen olyan komolyan haladt ez az anya a keblén keresztbe kötött horgolt kendővel.

Másnap tanítás után visszatartotta Mómignard-t és megkérdezte tőle:

— Elolvasta anyád a megjegyzést, melyet az irkád aljára írtam?

— Igenis, tanító ur.

— És mit mondott?

— Azt mondta: „Mégköszönöd neki.”

A tanító egy fejbőlintással fejezte ki helyeslését s ettől kezdve amilyen gyakran csak tehetta, a tanítványa irkájának alján nyilvánította vonzalmát. Nem egyszer remélte, hogy majd választ is talál. Hiszen a Gosselin tudott írni. Egy szóval csak köszönetet mondhatott volna neki. Ilyenkor aztán, hogy megvizsgálódják, a fiatal ember ezt gondolta:

— Nem mer. De bizonyosan örömet szerez neki, hogy pártfogásomba vettem a fiát.

Januárius közepén Mómignard meghült. Olyan beteg lett, hogy anyjának egy napra le kellett mondania arról, hogy Piquetéhoz menjen napszámba: otthon maradt a lakásán

Pártértekezlet. A függetlenségi- és 48-as Kossuth-párt holnap — csütörtökön — délután hat órakor értekezletet tart.

A kvóta.

Hamarosan végük szakadt a kvóta-tárgyalásoknak s megint jó idő telik bele, amíg újra megkezdik a kevés sikert ígérő alkudozásokat. Az osztrák kvóta-bizottság tagjai ma már vissza is utaztak Bécsbe, hogy holnap a Reichsrath ülésén résztvegyenek. A miniszterek is mind elutaztak. Thun Ferdinand még tegnap este. Dipauli báró, a kereskedelmi miniszter ma reggel. Legtovább maradt Budapestben, aki legelsőnek jött is, a magyar érdekműnek hirdetett Kaizl pénzügyminiszter, aki csak ma délután utazott vissza a császárvárosba.

A magyar kvótaküldöttség mai üléséről a „Budapesti Tudósító” ezeket jelenti:

A magyar kvóta-küldöttség ma délelőtt tíz órakor Széll Kálmán elnöklésével ülést tartott, a melyen Bánffy Dezső báró miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter is ott volt. Az elnök jelentést tett a két hetes albizottság tegnapi közös üléséről s elmondta, hogy az osztrák küldöttség a tegnapi ülésen megtette észrevételeit a magyar kvótaküldöttségnek júniusban tett javaslatára s hogy az osztrák küldöttség levonásai s csoportosításai szerint a 32-nél jóval nagyobb kvóta kerül ki.

Ezek az észrevételeken kívül az osztrák küldöttség új ellenjavaslatot is tett, amely valamennyi közvetett és közvetlen adónak, még pedig netto alapon való csoportosításából áll s amely alap ugyanaz, amelyet az osztrák küldöttség 1887-ben is alkalmazott. Az osztrák küldöttség számításainak ez az új csoportosítása 38.5 százalékos kvótát ad, amelyet az osztrák küldöttség 38 százalékra mérsékelni hajlandó volna. Ebben a számban pedig a határvidéki preczipuum még nincs benne. De az osztrák küldöttségi tagokkal való nézetváltás nyomán kiderült az is, hogy erre a preczipuumra bizonyos körülmények közt nem vetnek nagyobb súlyt.

Mint hogy pedig egészen új csoportosításról és számításról van szó, amely az eddigi tárgyalás során nem merült föl s amelynek megvizsgálása, valamint az ellene való argumentumok összefoglalása huzamosabb időt kíván, az elnök azt javasolja, hogy az osztrák küldöttség ellenjavaslatára való válasz a magyar küldöttségnek egy későbbi üléséből történjék, annál is inkább, mi-

vel az osztrák küldöttség elnökétől megtudta, hogy az osztrák küldöttség tagjai a Reichsrath holnapi ülésére visszatérnek Bécsbe s így a tárgyalást ez idő szerint nem lehet folytatni. Az elnök továbbra is érintkezésben maradna az osztrák küldöttség elnökével, hogy a tárgyalás folytatásának idejét közösen meghatározzák.

A küldöttség az elnök előterjesztését tudomásul vette s ebben az értelemben határozott.

A vámszövetség.

(A közgazdasági bizottság ülése.)

A képviselőház közgazdasági bizottsága Andrassy Tivadar gróf elnöklése alatt tartott mai ülésében, melyen a kormány részéről Bánffy Dezső báró miniszterelnök, Lukács László, Dániel Ernő báró és Darányi Ignác miniszterek, a pénzügyminiszterium részéről Toepeke államtitkár, a kereskedelmi miniszterium részéről Schmidt államtitkár, a földmívelési miniszterium részéről Réchly tanácsos volt jelen, részletes tárgyalás alá vette a magyar korona országai és az ő felsége többi királyságai és országai közt kötött vám- és kereskedelmi szövetségről szóló törvényjavaslatot. (Előadó Rosenberg Gyula.)

A vámszövetség negyedik cikkét Endrey Gyula nem fogadhatja el, mert az előterjesztéssel nincs összekapcsolva a közös vámterület általános vámtarifája s annak sincs semmi garanciája, hogy 1902. végeig az új általános vámtarifa létre fog jönni.

Heltai lehetetlennek tartotta volna az általános vámtarifa megállapítását már most, mikor még összes kereskedelmi szerződéseink érvényben állanak s amikor még senki sem tudja, milyen lesz a négy év múlva kövendő vámpolitika.

Kovácsy elfogadja e cikket s vele együtt az őrlési forgalom megszüntetését, bár nem tagadhatja, hogy ezzel a megszüntetéssel jelentékeny áldozatot hozunk az osztrák malomipar érdekében.

Tarajossy megjegyzi, hogy a viszonyok kényszerítése adja meg a minden törvénytől erősebb garanciát arra nézve, hogy az új vámtarifa idején meg fog alkotni.

Dániel Ernő báró hangsúlyozza, hogy az általános vámtarifa nem szükségképeni kiegészítője a vámszövetségnek s eddig sem esett soha össze annak megkötése a vámszövetség megújításával. Az általános vámtarifa megállapításának ez idő szerint semmi praktikus értelme, az pedig egyáltalán nem lenne célszerű, hogy négy-öt év-

— Ön nagyon is szives . . .

Magában pedig ezt gondolta:

— Mit mondanak majd az emberek?

De a fiatal emberben fölébredt a bátorság, a félénkek nagy bátorsága. Föltette magában, hogy rákényszeríti az akaratát a Gosselinra s kijelentette:

— A saját gyönyörűségemért teszem. A legjobb tanítványom . . .

Rövidke ebédje után minden este eljött hát pár percze a Gosselinhoz, meg a kis fiához. Leült az egyetlen ágy mellé, melyben az anya és a gyermek egymás mellett aludták át az éjszakákat. Magyarázta az igenevek rejtelmességeit, előszámlálta a nevezetes történeti események évszámait. A Gosselin ezalatt a lámpa tulsó oldalánál varrogatott. Egyetlen egyszer sem emelte föl szemét a varrásáról; csak mikor a tanító jött, akkor nézett rá, hogy „jó napot” mondjon és amikor elment, hogy a „köszönöm” szót elrebegeje. De figyelmesen hallgatta. Valami édesség lebegett háromjuk körül ez este. Azt lehetett volna hinni, hogy ez a ház közös lett nekik, hogy ennek a nőnek van férje, ennek a gyermeknek van apja, ennek a magányosan álló embernek van családja. Am azért sohasem esett köztük egyetlen szó sem, mely e gondolatokat kifejezte volna. A csendességben röpöködtek körülük a szók. Ilyenkor aztán úgy tetszett nekik, mintha megenyhült volna a levegő a szobában és a tanító hosszabbra nyújtotta a lecckeit.

Egy reggel hivatalos levelet hozott neki

és ápolta a gyermeket. Eleinte a tanító Mómignard pajtásait bizta meg a hirhozással. De a szeles nebulók tiz eset közül kilencszer elfelejtették a megbízást, vagy pedig ki nem elégitő választ hoztak, ilyenformát:

— Anyja azt mondja, alighanem nagyon náthás . . .

Elhatározta, hogy maga megy el tudakozódní. Nem természetes-e, hogy a tanító meglátogatta beteg tanítványait! A fölebbvalói csak megdicsérhetik ezt az éber gondoskodást. Mégis háromszor is elment a Gosselin ajtajáig s egyszer sem mert bekopogtatni.

Egy este aztán nekibátorodott.

Megpillantván a tanítót, az anya csaknem akkora zavarba jött, mint amennyire a vendég is feszélyezve érezte magát, aki pedig annyira kijött volt a sodrából, hogy csak egy perc múlán emelte le a fején felejtett kalapot. A gyermek már lábadozóban volt.

— Csak az busítja — mondta az anya — hogy a pajtásai nagyon sok mindent tanulhattak, amíg ő itthon volt. Ha rá hallgatnók, már holnap elhoesítanám az iskolába; de az orvos úgy rendelte, hogy pár napig még a szobában tartsam.

A tanító nem gondolkozott sokat, hanem hirtelen fölbuzdulásában ezt felelte.

— Akarja, hogy eljűjék őt tanítani, csak pár percze, két-három este egymásután? . . . Értelmes gyerek az ön fia . . . Hamar utóleri majd a társait.

Amire a Gosselin így válaszolt:

vel előre elkövetések. Gondoskodott azonban a kormány arról, hogy az általános vámtarifa akkorra, amidőn akut lesz, oly módon állapítsák meg, amint az ország mezőgazdasági és ipari érdekeinek megfelel.

A bizottság ezek után változatlanul elfogadta a negyedik cikk új szövegét.

A kilencedik cikkénél *Heltai* Ferenc megjegyzi, hogy az e cikkben foglalt szerződéses határozmányok sem vitányoknak nem tekinthetők, sem pedig kározos megalázkodást nem foglalnak magukban. Hanem csakis egy jelenlegi méltányos állapot szankciónját tartalmazták. Felhívja e cikknél a kormány figyelmét arra, hogy a cukor-díjszabások, amelyek az államvasutakra formális veszteséggel járnak, mielőbb megfelelő revízió alá vésse.

Lánczy Leó kívánatosnak tartja, hogy a kormány a tarifakezvémenyek terén saját ipari termelésünk támogatására, ha lehet, még az eddiginél is liberálisabb eljárást kövessen.

Rosenberg Gyula előadó azokra, a miket *Heltai* a cukor-díjszabásokról mondott, megjegyzi, hogy a kérdés nem csupán pénzügyi szempontból itélendő meg, hanem a termelők szempontjából is, a termelésre pedig hátrányosan nehezednek a díjtételek emelése.

Dániel Ernő báró miniszter utal arra, hogy e cikk nemcsak a jelenlegi állapotot fixirozza a szövetség tartamára, a mi egyébként magában véve is célszerű volna, de van benne oly novum is, amely határozottan előnyünkre szolgál, mert megszünteti azt, hogy az orosz gabona kedvezményesebb díjtételekkel legyen Németországba vihető, mint a magyar gabona. Ami a cukor-díjszabásokat illeti, nem tagadja szóló, hogy az export-szállítási díjtételek meglehetősen alacsonyok, de mégis valamivel magasabb az önköltségnél s ha a díjak emeltetnének, alkalmasint elmaradna a szállítás s ezzel az államvasutak jövedelme is, mert a cukorkivitel magas díjtételeket nem bír el. Gazdaságilag is káros lenne a díjtételek emelése, mert a cukortermelés megszorítását vonná maga után.

Endrey Gyula a tárgyalás alatti cikkben Magyarország részéről nagy, a magyar iparra nézve is súlyos áldozatot lát.

A bizottság változatlanul fogadta el a cikket.

A tizedik cikkénél *Endrey* Gyula abban, hogy a követségeknél szaktudósítokat fognak alkalmazni, beismerését látja a kormány részéről is annak, hogy a követségek és konzulátusok nem

képviselték eddig kellőleg Magyarország érdekeit.

A tizenegyedik cikkénél *Heltai* Ferenc kívánatosnak tartja annak az anomáliának megszüntetését, hogy a közös vámterület áruforgalmi statisztikája csakis német nyelven jelenik meg.

A tizenkettedik cikkénél *Endrey* Gyula a vámszövetség természetével ellenkezőnek találja azt, hogy a tiroli gabonavám 1903-ig fenntartatik.

Daranyi Ignác miniszter válaszolja, hogy e kérdésnek igen kevés az aktuális értéke s voltaképen csak elvi jelentősége van. Harmincz év óta most vétetik fel először a vámszövetség szellemének megfelelő intézkedés, amely azt célozza, hogy a szóban forgó vám vagy megszüntessék vagy pedig különbség nélkül mindenkitől szedessék.

A huszonkettedik cikkénél *Heltai* Ferenc örömmel üdvözi a mesterséges borokra vonatkozó intézkedést s azt óhajtja, hogy az összes élelmi és élvezeti cikkek hamisításának megállítására hozassanak javaslatba törvényes intézkedések.

Daranyi Ignác miniszter válaszolja, hogy ily törvényjavaslat előmunkálatai folyamatban vannak s hogy e tárgyban törvény alkotása valóban szükséges, mert a hamisítások igazán h i h e t e l e n m é r v e k e t ö l t e n e k.

A törvényjavaslatnak ugy ezt, valamint a további cikkeit is *Bánffy* Dezső báró miniszterelnök, *Dániel* Ernő báró és *Daranyi* Ignác miniszterek felvilágosításai után változtatás nélkül fogadták el.

A bizottság *Heltai* Ferenc felszólalására jelentésében felhivandónak határozta a kormányt, hogy a kiegyezésre vonatkozó összes törvényes határozmányok hiteles szövegét tegye közzé.

Ezzel az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

A norvég trónbeszéd. Krisztiániából táviratozzák: A stortingot ma a miniszterelnök által felolvasott trónbeszéddel nyitották meg, amelyben a király kijelenti, hogy örömmel csatlakozott az orosz császár lefegyverzési javaslatához. Az orosz kormány az egyrészlől Oroszország, másrészlől Svédország és Norvégia közt fennálló kereskedelmi szerződések revízióját óhajtja. A norvég kormány késznek nyilatkozott külön norvég-orosz szerződés kötését célzó tárgyalások megindítására. A trónbeszéd továbbá törvényjavaslatokat helyez kilátásba tengerparti tűzértség szervezése és a munkásoknak baleset ellen és rokkantság esetére való biztosítása iránt.

a levélhordó; a tanfelügyelőség pecsétje volt a borítékon. Mindig aggodalom szállta meg az ilyen hivatalos közlések felbontása közben. De ezuttal földig volt sujtva, miután elolvasta. A tanfelügyelő ezt írta neki:

„Névtelen följelentésből arról értesültem, hogy ön, megfélekedve hivatásos kötelességeiről és arról a szigorú erkölcsösségről, melyben a tanítónak példát kell mutatnia, összes tanítványai szüleinek tudtával, estéinek leg többjét egy rossz hírű személynél tölti, akit a tisztességes emberek kizártak a saját körükből. A botrány megszüntetésére immár nem elég, hogy ezeket az illetlen látogatókat félbenhagyja. Vegye rá a kérdéses személyt, hogy távozzék arról a vidékről. Ellen esetben el vagyok határozva előterjesztést tenni aziránt, hogy ön hivatalból áthelyeztessék s egyúttal a rangsorban is egy fokkal lejjebb tétessék. Jolibois, tanfelügyelő.”

A gyerekek már régen ott ültek az iskola padjain. Dobogni kezdtek nehéz cipőikkel és halkán suttogtak egymás közt. De a tanító nem emelte föl a fejét.

Egyszerre megszólalt:

— Vegyétek elő Franciaország történetét, irjátok le belőle *Dagobert* király uralkodását. Az elsőt, aki köztetek megmoczczan, kilököm.

Annai tekintély, olyan szigorúság csendült meg a hangjában, hogy a gyerekek elámultak; sohasem hallottak még ilyen hangot ettől a szelid embertől. Egy pillanat alatt helyreállt a csend, a tanulók valamennyien

irkáik fölé hajoltak. Maga a tanító két levelet írt meg; az egyiket a tanfelügyelőnek s ebben kijelentette, hogy kéri az áthelyezést és a lefokozást, amellyel fenyegették; a másikat *Mömignard* anyjának írta.

Igy hangzott:

„Gosselin kisasszony, a látogatások miatt, melyeket kifogástalanul tisztességes szándékkal tettem önnek, rosszul ítélnék meg mindkettőnket. A tanfelügyelő tudatta velem, hogy önnek vagy nekem el kell hagynunk e vidéket. Én hát áthelyezésemet kérem tőle. Még öt esztendőm van hátra, hogy eleget tegyek a kötelezettségnek, melyet kiképeztetésemért a közoktatásügyi kormányzattal szemben vállaltam. Hajlandó ön addig rám várni? Öt év múlva beadom a lemondásomat, független ember leszek, jogom lesz nevemmel megkínálni önt és a fiát.”

A tanítás után elvitte ezt a levelet a Gosselinhoz, olyankor, amikor tudta, hogy nincs otthon, mert a munkáját vitte el a megrendelőkhöz.

— Ezt a levelet átadod anyádnak — mondta a gyermeknek.

És gyorsan sarkonfordult; félt, hogy elárulja fölindulását.

Ez este elfelejtett ebédelni. Gondolatokba mélyedt. Szenvedett és mégis boldognak érezte magát elhatározásáért. Jóformán nem is haragudott a becselenekekre, akik őt feljelentették, az ostobákra, akik sujtották, anélkül, hogy meghallgatnák.

— Holnap megkapom a válaszát, az

Vámbéry az orosz politikáról.

Egy külföldi lap levelezője meginterviewolta *Vámbéry* Ármint egyetemi tanárt Oroszország politikájáról. A jeles orientalista a következőkben ismertette erre vonatkozó nézeteit:

Mindenekelőtt a császár békemanifesztumát hozta szóba, mely szerinte nemcsak komédia, hanem tiszta szédelgés, mely egyenesen Angliá ellen van intézve. A manifesztum nélkülöz minden őszinte szándékot. Kevéssel *Murawiew* köriratának megjelenése előtt *II. Miklós* császár kivégeztetett százhusz duchohint. Ez egy Dél-Oroszországban elterjedt szekta, melynek vállalása tiltja az emberölést s e dogmájukhoz híven, a hívők elégették fegyvereiket (tehát még a császár manifesztumának megjelenése előtt lefegyverkeztek). Ugyancsak e vallás követése miatt ötvenezer emberkénytelen volt kivándorolni Oroszországból, épügy, mintha nálunk hasonló szigorral büntetnék a nazarénusokat, mert szintén óhajtják a lefegyverkezést. Továbbá a császár mielőtt világgá bocsátotta volna manifesztumát, hamarjában kilenczven millió rubelt parancsolt előlírányozni az orosz flotta szaporítására, tehát már ezekből is eléggé következtethetünk a leszerelés komolyságára. Különben egyik-másik előde is szerepelt már mint békeapostol, így a többek közt *II. Sándor* császár, aki az 1874. évi brüsszeli konferencián játszotta ezt a szerepet, ami azonban nem gátolta őt abban, hogy három évvel később egy igazságtalan háboruban lemészároltasson százezer törököt.

A boa-konstruktornak csak akkor árthatnak, ha ez jóllakván, nyolcz-tíz napig mozdatlan állapotban van. Így vagyunk ma Oroszországgal is. Miután Észak-Mandsuriában megterhelte a gyomrát, most okvetlenül szüksége van jóidei pihenésre, hogy a lenyelt zsíros falatot megemészthesse. Hogy tehát időközben ne kelljen Angliától esetleg egy anglo-amerikai-japáni flottamozgósítástól tartania, sietett kiadni a neveltséges békemanifesztumot.

Hogy felül-e neki valamelyik európai hatalom, az persze más kérdés, jöllehet a konferencián képviseltetni fogja magát a legtöbb állam s ezek közt természetesen mi is.

— Azt hiszem, Ausztria-Magyarország erkölcsileg is kénytelen erre, amennyiben — mint mondják — köztünk és Oroszország közt olyan szövetség-féle áll fenn?

— Semmi szövetség. Se szóbeli, se írásbeli megállapodás nem létezik köztünk, de igenis létezik hallgatolagos közeledés Oroszországhoz — a mi részünkről. De ezen nincs

igenlő választ — mondta magában. — Szívemre teszem és várunk majd egymásra.

Reggel nem valami nagyon csodálkozott azon, hogy *Mömignard*-t nem látta az osztályában.

— Nagyon meg lehetett lepve és meg is rendíthette az eset az én édes szerelmemet, gondolta. Időt kell engednem neki a válaszadásra.

A városi szolga megjelenése sem okozott felindulást a tanítónak. A szolga azt jött neki megmondani, hogy majd ha a tanítást elvégezte, menjen föl a polgármesteri hivatalba.

— Az ügyem miatt hívnak — gondolta. És nyugodtan indult el a városháza felé.

Az első emeleten a polgármesteri hivatalban szokatlan sürgölődés volt. A polgármester, a titkára s két másik hivatalnok halkán tanácskoztak együtt. Mikor a tanító a lépcsőn fölérkezett, a titkár elébe sietett, miközben így szólt:

— Ő majd fölvilágosít minket az ügyről. Járt hozzájuk . . .

— Micsoda ügyről, titkár ur?

— Hát nem tudja! . . . A Gosselin! . . . Az éjszaka megfojtotta magát a kis fiával együtt . . . Rongyokat dugdosott az ajtó alá és szemet gyújtott egy serpenyőben . . . Bolond fejjel, örültségi rohamban tehetett . . .

— Hjah, hiába! — szólt közbe a polgármester. — Ez a leány rosszul kezdte az életet, rosszul is kellett hát végeznie.

mit csodálkozni. Nagyon tévednek azok a politikusok, akik azt állítják, hogy amióta a Balkán-épek felszabadultak s ott önálló államok keletkeztek, azóta Oroszország hatalmi befolyása a Balkánon megszűnt. Dehogyan is szűnt meg. Oroszország ma is korlátlanul dominál a Balkán-félszigeten, hiszen ezt eléggé igazolják a legközelebbi múlt eseményei is. Melyik Balkán-állam, melyik Balkán-nemzet viselkedik Oroszország irányában ellenséges indulattal? Hiszen Bosznia és Hercegovina is csak addig maradhat a miénk, míg ebbe Pétervárot beleegyeznek s csupán ez okból közeledett Goluchowszki Oroszország felé. . . . Oroszország ma is csak oly hatalmas, oly veszedelmes, mint eddig volt. S ép azért megfoghatatlan az a közöny, mely ez óriási államnak óriási terjeszkedésével szemben nyilvánul. Kinának vagy Japánnak legtávolabb eső pontjaival is jobban foglalkozik a mi sajtónk, mint e fontos tárggyal, mely pedig különösen ránk magyarokra nézve a szó szoros értelmében vitális érdek képez. Dsingis khán, Timur vagy I. Napoleon birodalmait azonnal megszűnünk bámulni, ha az orosz czézárak hatalmi terjeszkedésére vetjük tekintetünket. Hol van ahhoz hasonló birodalom, mint aminőt a Romanoff-dinasztia száznyolczvan év alatt az Ochoczki tengeröböltől a Visztuláig és Dunáig megállapított?

Én annakidején figyelmeztettem Anglia politikusait, hogy ébren őrkdjenek Afghanistan felett, figyelmeztettem, hogy Oroszország Chinával szemben nem fog télenül maradni, de nem hallgattak figyelmeztetésemre, később megbánták. A késedelmezés, a flegma az angol nép vérében van, amihez még a fukarság is hozzájárul. Ez mindenestre baj, de ha meghallja a „Hannibal ante portas“-t, akkor felriad a britt oroszlan s nem nyugszik mindaddig, míg ellenfelét tönkre nem tette. Az I. Napoleon ellen való fellépése eléggé igazolja ezt. Akad ugyan itt-ott egy-egy tudós, aki a orosz inváziót nem tartja Európára nézve veszélyesnek, mint például Ranke, a német történész, aki úgy vélekedik, hogy Oroszország nem fejthetvén ki civilizatorius szerepet, Európában mindenkor csak tanítvány marad, míg ellenben Ázsiában mint tanító léphet fel. De ez csak teoria. De nemcsak Ranke, de minden német politikus így gondolkodik. Bismarck a jelen század első diplomatája volt, de a keleti kérdést illetőleg teljes tájékozatlanságot tanusított. Rea nézve az egész Kelet csak „Hekuba“ volt.

Amde Európa többi államainak nem lehet ily politikát követnie Oroszországgal szemben. Ha meggondoljuk, hogy az állam, mely I. Péter alatt alig tizenöt millió lakost számlált s ma meghaladja a kilenczven milliót, bizonyára nem fogjuk Bismarck nézetét osztani.

Az orosz terjeszkedés szeszélyét már is igazolva látjuk Lengyelország elfoglalása által. Lengyelország civilizált állam volt már századok előtt, de azért a barbár Oroszország mégis kifogott rajta. Azért propagáltam mindig amellett, hogy Oroszország ellen az európai hatalmak közös akciója szükséges. Igaz, első sorban Angliát fenyegeti az orosz terjeszkedés, mert Oroszország akár az Oxus, akár a Bosphorus, akár a Hindu-Kuschnál lépjen fel, ez mindig annyit jelent, mintha Liverpoolt, Southamptont vagy Londont támadná meg. De Európa érdeke azt kívánja, hogy az őssz hatalmak szálljanak sikra Oroszország ellen.

— És nekünk magyaroknak szintén állást kellene foglalnunk Oroszország ellen?

— Kétségkívül. Hisz Oroszország ami természetes ellenségünk s a vándorló rubel csak nagyon is buján tenyész Magyarországon. Senki sem veheti tőlünk rossz néven, hogy első sorban belpolitikával foglalkozunk, ez szükséges; de meg kellene gondolnunk, hogy nemcsak Ausztria, de Magyarország is oly állam, ahol a belpolitika szoros összefüggésben van a külüggyel. S nem csak nekünk, de Európának is érdekében kellene állania, hogy a magyar monarchia sértetlenül fentartassék, különösen mióta Ausztria bomlásnak indult. Épen azért óhajtható volna, hogy politikusaink is, valamint a sajtó is be-

hatóbban foglalkoznának a külpolitikával. De nálunk csak addig érdeklődnek a külügyek iránt, amíg a delegációk ülészése tart, azután ismét azt mondják: „laissez faire, laissez aller.“

Pedig az kár, mert ilyen politikával nem vehetünk gátat a pánszláv agitációnak.

A vándorló rubelről sokat írnak lapjaink, anélkül, hogy ennek forrásával törődjenek. A rubel mindenkor kerülő uton jut hozzánk s a pétervári ugynevezett ázsiai ügyosztályból kel utra. A felvidéki tót pánszláv agitátorok egy állandóan Bécsben tartózkodó orosz főpap révén (kit személyesen ismerem) jutnak hozzá, természetesen osztrák-magyar bankó alakjában. Persze ő mint grand aumonier, mint főalamizsnás juttatja e kegyet a mi katolikus pánszláv vezéreinknek. Kevés költséggel és némi jóakarattal sokat lehetne a bajon segíteni. De a mi politikusaink mindezzel nem törődnek, pedig hát ez is belügyi kérdés volna és pedig fontos.

— De feltéve, hogy Európa garantirozná integritását, elejét vehetnék-e ezzel már a muszka invázió veszélyének?

— Ha egészen nem is, de mindenesetre sokat nyernénk. Az orosz hatalmi terjeszkedés meggátlására a legfőbb szükség Lengyelország helyreállítása. Ezt hirdetem mindig s hirdetem ma is, Lengyelország Oroszország Achilles-sarka, csak ott sebezhető meg s valóban nagy ideje volna, hogy Európa e hallatlan igazságtalanságot egyszer már jövátenné. Egy szabad Lengyelország a leghatározottabb gát volna, melyet Európa az orosz áramlat elé állíthatna s ha a lengyelek úgy tartják magukat, mint eddig, akkor szabadok is lesznek. Ausztriában nemzetiségük biztosítva van, ott az autonómia védőszárnya alatt nincs mitől tartaniok. Orosz- és Németországban üldözik őket, de ők szívós kitartásukkal dacolnak a despotizmus minden elnyomatási kísérletével, különben is egyedül tőlük függ, hogy meddig kívánnak még rabszolgaságban élni. Hebehurgya vállalatoktól nem kell őket féltetnünk, ők száz év alatt sokat tanultak, de lengyelek maradtak.

Takarodó Kréta szigetén.

A török szultán kiürített Kréta szigetét. A négy európai hatalom ultimátumára még hamarabb felelt, mint kívánták. Az ultimátumban megszabott határidő csak holnap járt volna le, a szultán azonban már tegnap elküldte válaszát. Mint előrelátható volt, a porta beadta derekát és így a német császárnak Konstantinápolyban már nem lesz dolga a krétai kérdéssel.

Törökország visszavonja csapatait és Kréta szigetén remélhetőleg nem lesz több vérontás. A porta szeretne ugyan ott tartani egy kis helyőrséget — mint mondja — a török fenhatóság jelzésére és a muzulmánok védelmére, ebbe azonban a hatalmak nem fognak belemenni és a szultán is alkalmasint lemond erről a kívánságáról.

Ezzel a török uralom végkép megszűnik Kréta szigetén. Hogy lesz-e majd rend ezután, megváltik.

Távirataink a következők:

Konstantinápoly, október 12.
(Este 6 óra.)

A porta a négy hatalom ultimátumára adott válaszát a francia nagykövetnek, mint a diplomáciai kar ranglegidősb tagjának küldte át. A porta kijelenti ebben a jegyzékben, hogy kész kiüríteni Krétát és évégből már meg is tette a szükséges intézkedéseket. Csak azt kéri, hogy három kisebb megerősített városban maradjon benn a török helyőrség, amely elégséges arra, hogy a muzulmánokat és a török zászlót megvédje.

Konstantinápoly, október 12.
(esti 8 óra.)

A négy nagyhatalom képviselői elutasították a portának ama kérelmét, hogy három helyütt, még pedig Kandiában, Kanea-ban és Rethymnóban a szultán szuverénitásának jeléül török katonaság maradjon. A nagykövetek a teljes kiürítést követelik.

Osman pasa hadosztályparancsnok ma éjjel külön hajón Kréta utazott két tábornok kíséretében. Hir szerint őt nevezték ki a sziget kormányzójává. Egy másik verzió szerint ő fog felügyelni a csapatok elszállítására. Ha az első hir beigazolódik, a nagyhatalmak csapatai valószínűleg erőszakkal távolítják el a szigetről. (N. Fr. Pr.)

Kanea, október 12.

A porta ama kijelentésére, hogy a csapatok visszavonásába beleegyeznek azzal a feltétellel, hogy elegendő helyőrség maradjon a szigeten, a tengernagyok azt válaszolták, hogy kormányaiknak, minthogy ez igen tág fogalom, a Kandiában tett tapasztalatok után ragaszkodniok kell ahhoz, hogy a török csapatokat teljesen visszavonják a szigetről. A mi azt illeti, hogy a csapatok elvonulásának vezetésére basákat küldjenek a szigetre, a tengernagyok elhatározták, hogy a basák partraszállását nem engedik meg, nehogy újabb nehézségek támadjanak és újabb tárgyalásokra legyen szükség. Minthogy a porta a polgári tisztviselők elutasításáról nem tett említést, a tengernagyok kormányaiknak azt javasolták, hogy tekintsék a porta hozzájárulását ehhez bevégzett dolgnak.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár Bécsben.

Bécs, október 12. Vilmos császár Palesztina felé vivő útjában ma nejevel keresztülutazott az osztrák fővároson. Ezt a bécsi tartozkodást a rendőrség a legnagyobb titokban tartotta és a legmesszebbmenő intézkedéseket tette meg. Esti kilencz órakor érkezett a császári pár vonata a bécsi északi pályaudvarra. Itt maradt öt percig, amely idő alatt a vonat mozdonyát kicserélték. Az északi pályaudvarból Meidlingbe ment a vonat, ahonnan fél 11-kor indult el. Mindkét pályaudvart hermetikusan elzárták a közönség elől. Még a külső rácskapukon belül sem szabadott senki ember fiának tartózkodnia. (N. Fr. Pr.)

Monza, október 12. Az olasz királyi pár ma éjjel elutazott Velenczébe, ahová holnap reggel nyolcz órakor érkezik meg.

Spanyolország és Amerika.

Madrid, október 12. A párisi békebizottság amerikai tagjainak magatartása itt nagy elégedetlenséget keltett, különösen az a határozatuk, hogy a kubai és a portoricoi adósságot nem ismerik el.

Omaha, (Nebraska) október 12. Mac Kinley elnök tegnap este a mississippintulji kiállítás megtekintésére ideérkezett. Cedar-Rapids közelében az elnök beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy a most befejezett háború az Egyesült Államoknak kiszámíthatatlan áldást hoz, de ép oly nagy terhet ró rájuk. Az amerikaiak soha sem vonják ki magukat a felelősség alól és soha sem utasították vissza azokat a terheket, amelyek a civilizáció előmozdításával járnak. Amit az amerikaiak szárazon és vizen tettek, az pártatlan és az amerikaiaknak új dicsőséget hozott. Amerika embere s ből vállalkozott a háborúra és nem fog olyan békefeltételeket elfogadni, amelyek nem szolgálják a humanitás érdekeit. A nemzetnek nyugodt a lelkiismerete.

HIREK.

A kurtavas vége.

A militarizmus, az erős, de nem szentimentális szervezet, amióta él, mindig olyan eszközökkel dolgozott, amelyeknek nem sok közül van a humanizmushoz. Tényleg a militarizmusnak nincs is dolga az ilyen fogalmakkal; célja más és céljának főtámogatóját, a disciplinát, a nem normális helyzetet, normális eszközökkel nem lehet elérni. Ezért üres és laikus beszéd az, ha anyák és menyasszonyok és érzékeny, de nem eléggé mélyen látó humanisták a militarizmus vasszigorának modern reformálásáról irnak. A hadsereg erejének vége az, ha a katona fegyelmi helyzetét leszállítják a normálisra.

Torturáról persze nem beszél senki, a tortura már több a szigoruságnál, a torturát lát el lehet törülni bátran. A honvédség „Rendeleti Közlönye” egy ilyen tortura végét hirdeti ma: a király a hadsereg és mind a két honvédségre nézve, tehát az „egész vonalon” eltörölte a kurtavas intézményt!... A szolgálati szabályzat I. részéből ki kell tépni egy lapot s utána csak a legeslegöregebb őrmesterek sírnak.

Mi is volt az a kurtavas tulajdonképen? A kurtavas (hivatalos nyelven „guzs”) a spanyol szünek két karperece lehetett hajlan. Midőn aztán kikerült a kínzó-kamarából, kincstári kezelésbe vétetett és ebből az alkalomból két fület korácsolak rá, melynek segítségével a delinkvens jobb kézcsuklóját össze lehet lakatolni a bal bokájával. Mindig a lehető legkényelmetlenebb állapot származott ebből. Jó, hogy a theoria ridegségét némileg enyhítette az a körülmény, hogy az ember a bő vaskapocsból gyakran ki tudta húzni a kezét s csak főlebbvalók közeledése esetében dugta vissza. Ugyancsak nagyban befolyásolta a gyakorlatot az is, hogy egyes századoknak a kapitányai a vasárnapi rapportnál több kurtavasat osztottak ki, mint ahány guzs található volt az illető alosztálynál. Ilyenkor egy pár bűnös mindig megmenekült, mert Alvinczy óta szent hagyomány a hadseregben, hogy a szomszéd századtól nem szabad kurtavasat kölcsönkérni.

És milyen szerepe volt ugyan a kurtavasnak? A lehető legvártózatossabb. Megélt minden éghajlat alatt. Táborban, kaszányában, beszállásolás közben, szárazon és vizen. Alkalmazható volt mint magában álló büntetés és fűszere volt a „magánfogság” s a szigorú fogság sötét napjainak is. Dehonesztáló jellege sem volt neki; önkéntesekkel és altisztekkel szemben is gyakorlatban volt és azon hadi intézmények közé tartozott, amelyek állandóságukkal tündökölnek. A hadsereg fehér szíjjazat helyett kapott feketét, fehér kabát helyett kéket; a gránátosokat fűszellették, a tűzértisztektől elvették a mellzsínort, a huszároktól a kucsmát; az úrlöveget elnevezték gránátnak, a fűvezért ronatkatonának, minden megváltozott, csak a kurtavas maradt hidegnek és változhatatlannak.

Most, egyidejűleg azzal, hogy a legénységi vacsora kérdése is fölmerült, a király kegyelmesen eltörölte a kurtavasat. A sok kínzószerszám a magazínok ócska vasaihoz kerül, a törött patkók és Wenzl-kardok közé s a Szolgálati Szabályzat végén még csak egy lap vár kilépésre. A kegyetlen testi büntetések közt a legkegyetlenebből, a kétórás kikötésről szóló.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Erzsébet királyné emléke. A kerepesi-úti köztemető kápolnájában Erzsébet királyné halálának harminczadik napján gyászistentisztelet volt, amelyen megjelent a temető egész személyzete, élén Meixner Ferencz igazgatóval. A gyászmisét Szimély Gusztáv, a temető lelkésze mondotta.

— Öreg honvédek a belügyminiszternél. A honvédegyesületek országos bizottsága küldöttségileg tisztelgett Perczel Dezső belügyminiszternél s átnyújtotta a bizottság kérvényét, melyben a honvédegyesületek ellen az alapszabályok miatt indított vizsgálat beszüntetését kéri. A belügyminiszter nagyon barátságosan fogadta az öreg honvédeket s meg-

magyarázta nekik, hogy az alapszabályok tárgyában gyakorolt jogos szigorúság épen nem a honvédegyesületeket illeti, de állami intézkedésben kivételeket tenni nem lehet, mert az kormányzati általános szükségességnek tekintendő. Ezért azok a honvédegyesületek, melyeknek eddig nincs alapszabályuk, nyujtsák be röviden fogalmazott szabályaikat s azokat a miniszter tudomásul veszi. A küldöttség teljes megnyugvással fogadta a miniszter kijelentését.

— Rendjeladományozás. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Mallinarich Emil műszaki tanácsosi címmel felruházott főmérnöknek, saját kérelmére lett nyugalmaztatása alkalmából, sok évi buzgó szolgálata elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Pálffy Albert szülőháza. Az ötvenes évek híres regényírójának gyulai szülőházát emléktáblával jelölik meg. A mozgalmat a békésmegyei közművelődési egyesükt legutóbbi gyűlésén indította meg. Az ünnepélyre meghívják a budapesti irodalmi társaságokat is, az emlékbeszéd megtartására pedig Gyulai Pált kéri fel.

— A porosz udvar gyásza. Egy Kamenzből érkezett telegramm jelenti: Ma délelőtt szentelték be Albrecht herceg nejének holttestét az idevaló evangélikus templomban. A beszentelésen jelen volt Vilmos császár, a császárné, a német fejedelmi családok, a tartományi hatóságok és a nemesség képviselői. Mint a „Budapesti Közlöny” mai száma jelenti, csütörtöktől, október 13-tól kezdve hat napon át a királynéért tartott udvari gyászszal együtt a bécsi udvar a hercegnéért is gyászol.

— A hadsereg főfelügyelője. Bécsi tudósítónk táviratozza nekünk: Lengyel lapok egybehangzó jelentése szerint a király ő felsége Friedler Ferdinand altábornagy lebergi hadtestparancsnokot szemelte ki a vezérkar új főnökekül, míg Beck báró tábornagyot a vezérkar jelenlegi főnökét a hadsereg főfelügyelőjévé nevezi ki.

— Személyt hír. Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagyt tegnap Zsolczáról Nagy-Apponyba érkezett.

— Főúri menyegző. Fényes lakodalomban gyönyörködtek ma a pozsonyiak, hol Csekonits Sándor gróf császári és királyi huszárfőhadnagy kelt egybe báró Vay Margittal. Az esküvőn jóformán az egész magyar arisztokrácia képviselve volt s tagjai mindmégannyian diszmagyarba öltözve jelentek meg.

— Lövészek a gyorsvonatra. Mint temesvári tudósítónk táviratozza, több helyről tettek feljelentést, hogy a budapesti gyorsvonatra Valkányánál a nagy-szent-miklósi elágazás táján rendszerint rá lövöldöznek. A vonalon utazott a napokban Jankovich Miklós bégaszabályozási igazgató. Mikor a vonat Valkány tájékára érkezett, a kocsi ablaka hirtelen csörrenéssel betört és az igazgató kalapja leest a fejről. Fölvette és látta, hogy lövés ütötte le a kalapot. A golyó, mely a kalapot két oldalon keresztül ütötte, a kocsi falába furódott. A környéken erélyes nyomozást indítottak, melynek során kiderült, hogy szeptember tizenhatodikán, mikor a bolgár fejedelem arra utazott a királyné temetésére, szintén rálőtték a vonatra. A dolgot azonban akkoriban eltitkolták.

— Egy örmény püspök szobra. Kétszáz éve annak, hogy az örmény nép hazát left a bazában. Most a derek örmények szobrot akarnak emelni Szamosujvár megalapítójának, egykori vezérüknek. Verzereszkul Oxendius püspöknek. E célból gyűjtőleveket bocsátottak ki, az adományok, Ráztogár Gergely állami főgimnáziumi tanárhoz, a szoborbizottság pénztárnokához Szamosujvárra küldendő.

— Halálozás. Nagy csapás érte Pozsonyban benefai Bacsák Pál királyi tanácsost, Pozsony vármegye volt alispánját, fiának, a 23 éves Jenőnek elhunytával, ki hadnagy volt a 15. számú huszárezredben. Reményteljes életének hirtelen támadt tüdőgyulladás vetett véget.

— A gyászoló Bécs. Bécsben az ideu — mint levelezőnk jelenti — nagyon szomorú farsang lesz. Már most kezdenek lemondani az egyes nagy bálók rendezéségei arról, hogy az országos gyászra való tekintettel a bálókát megtartsák. Így lemondtak már a női, az építész, a kereskedői báli rendezők. Ez utóbbi bálon tudvalegleg a király és az udvar is meg szokott jelenni.

— Kis-Ázsiából gyalog Temesvárig. Fekete arcú, keleties kinézésű, reverendás fiatal ember jelentkezett felvétel végett a temesvári kórházban, Meglátszott rajta, hogy erős fáradalmak döntötték az ágyba. Mikor a nevét és egyéb szükséges adatokat kérdezték tőle, kitünt, hogy a fiatal ember Kis-Ázsiából jött — gyalog. Simon Antal a neve és kispap skiari Uan-ban, Kis-Ázsiában. Párisba akar eljutni és már egy év óta gyalogol. Járt Trapezuntban, Konstantinápolyban, Ruméliában, Bulgáriában. Temesvárott aztán úgy érezte, hogy nem tud tovább menni. Most a kórházban fekszik. Ha majd összeszedi magát, gyalogol tovább Páris felé.

— Draskovich gróf állapota. Hirt adtunk ezéltől egy hónappal arról a szerencsétlenségről, mely a fiatal Draskovics Károly grótot vadászat közben érte. Fegyvere beleakadt egy bokorba, a ravasz meghúzódott és a lövés a koponyáját sértette meg borzalmasan. Hetekig feküdt a fiatal gróf öntudatlan állapotban és orvosai már föl is adtak minden reményt. Erős szervezete azonban győzedelmeskedett és jövő héten már el is hagyhatja ágyát.

— Hajók, ha éjjel találkozunk... Egy ostendei távirat jelenti, hogy a „Princesse Josephine” belga postahajó a múlt éjjel a La Manche csatornában összetűközdött az „Alm” nevű norvég bárkával, mely utban volt Natal felé. Az „Alm” nagyon megsérült, léket is kapott s most Doverben vesztegel. A „Princesse Josephine” másfélórás késéssel érkezett Ostendébe.

— Nazarénus temetés. Az aradmegyei Mikalán szombaton meghalt a nazarénusok egyik főemberének a leánykája, a kis négy éves Bugár Róza. Az egyházi személyek eljöttek temetés napján a halottasházhoz. A kaput zárva találták és így hatóság közbejárását vették igénybe. Bugár így sem engedte be a papot, aki a botrányt kerülni akarván, eltávozott. A falubeliek erre kimentek a temetőbe és betörték az ástott sirt. A nazarénusok megvárták az éjszakát és akkor vitték ki a koporsót a temetőbe, ahol újból megásták a sirt. Saját szertartásaik szerint helyezték örök nyugalomra sötét éjjel a kis halottat.

— Szerencsétlenség az Aldunán. Orsováról jelenti tudósítónk: A dunai halászsoknak az a megrögzött szokásuk, hogy amikor csak lehet, kis csónakjukkal észrevétlen belekapaszkodnak valamelyik nagy gözösbe s így vontatják fel magukat. Végzetes következményekkel járt ez a szokás tegnap. Egy szerb halász feleségével és egy szolgálóval elbujtatta csónakát a „Tisza” gözös kerék-háza alá, nem sejtve, hogy a hajó indulásra készen áll. Alig hangzott el a kapitány vezényszava, velőtrázó sikoly hallatszott a kerékház felől. A megindult hajókerék vaslapátja leszakította a halász nejének állkapcsját és a szerencsétlen nő holtan bukkott a vízbe. Maga a csónak kettészakadt, a halász lába czombjában tört el, a szolgáló is súlyos zúzódásokat szenvedett. Csak a kapitány erélyének köszönhető, hogy a vízből kimentették őket.

— Henriette. Ágai Adolf érdekesen mesélte el nemrégiben az „Országos Hirlap” tárczarovatában tapasztalásait, melyeket mint Forgó bácsi, mint az annyira kedvelt „Kis Lap” gyermek-újság szerkesztője negyedszázad óta szerzett, egyebek közt elmondva, mint részesítette afféle szelíd dorgatóriumban egyik kis előfizetőjét, mert levele alá csak az „Erzsébet” nevet írta, vezetéknev nélkül; mire a megdorgált kis olvasó mentegetőzve felelt, hogy nem tehet róla, de családjában nem szokás a vezetéknev használata, mert ő Erzsébet főhercegnő, a trónörökös leánya. Ez a tapasztalás alkalmasint óvatossá fogja tenni Forgó bácsit, ha most meg

pusztán Henriette aláírású levelet talál kapni. Mert ismét van olyan olvasója, aki csak keresztnevét szokta használni: Henriette főhercegnő, Frigyes főherceg ur és Izabella főhercegeasszony leánykája, ki most szintén belépett a „Kis Lap” előfizetői sorába, Forgó bácsi olvasói közé. A fenséges szülők, kik a „Kis Lap”-pal jó magyarul írt, magyar szellemű olvasmányt adnak zsenge leánykájuk kezébe, ezzel egyszermind lelkesítő bizonyosságát nyújtják a magyar nemzethez való vonzalmuknak. A „Kis Lap” kis olvasói pedig bizonyosan büszkék lesznek fenséges olvasótársukra, ki velük együtt fog most már gyönyörködni Forgó bácsi szép meséiben és tanulságos elbeszéléseiben.

— **Kézfogók.** Kesztler Gyula főhadnagy jegyet váltott Greszler Iona kisasszonnyal. — Ziltzer Sándor, a Beer Salamon és társ-cégé hivatalnok, eljegyezte Waldmann Adolf leányát, Malvint, Kassáról.

— **Párisi strikeok.** A párisi nagy munkás-strike még egyre tart s noha csökkenőben van már, mégsem lehet tudni, hogy mikor fog véget érni. A vasúti munkások szindikátusának választmánya tegnap este tartott titkos ülésén nem jutott megegyezésre az általános strike ügyében. Tizenötven mellette és ugyanannyian ellene szavaztak. A strikeoló munkások ma délelőtt a munkástörszén több gyűlést tartottak. Sok munkás hajlandó újra munkába állni és a vasúti munkások magatartása következtében most már az egyes szónokok sem ragaszkodnak olyan nagyon a strike-hoz. Azoknak a munkahelyeknek a száma, ahol ma reggel újra megkezdődött a munka, szemlátomást növekedett és a délután folyamán valószínűleg még inkább fog emelkedni. Rendzavarás nem történt.

A még mindig strikeolóik érdekében a hivatalos körök is buzgólkodnak és egyengetik nekik a kibékülés útját. A községtanács és a megyetanács elnökei, ma reggel a kereskedelmi miniszterhez mentek, hogy vele a strikeolóik követeléseit a kiállítási munkákra nézve közöljék. Előterjesztésükre a miniszter azt válaszolta, hogy bár óhajta a strike megszűnését, jelenleg semmit sem tehet és hozzátette, hogy a kiállítási munkák már annyira haladtak, hogy a strike végét a kiállítás sikerének kockázatát nélkül bevárhatják. Erre a két elnök a strikeolóik küldöttségének kíséretében a közmunkaügyi miniszterhez ment, hogy őt felkérjék, járjon közbe a vasúti társaságoknál a földmunkások érdekében. A miniszter azonban kijelentette, hogy hivatalosan nem járhat közbe a társulatoknál. Ez mindenesetre késlelteti a strike megszűnését, de nem ad okot komoly konfliktusokra.

— **Paraszt Othello.** Híres szép leány volt Páncza községben Bajcsi Marinka. A falu minden legénye udvarolt is a szép Marinkának, aki végre Uradnicsek János jó módú parasztagdának adta a szívet és kezét. Egyideig békességben is éltek, de a múlt hónap vége felé észrevette a férj, hogy a menyecske nemcsak az urát szereti. Szénatakarítás után történt, hogy Kubacska József, a férj régi barátja betért a fiatal párhoz. Egyik pohárt a másik után ürítette a két férfi, vígan koccintottak, amíg pálinkájuk volt. Mikor pedig a pálinka elfogyott, Kubacska egy forintot vett elő, amivel a férj a korezmába ment el. Nehéz fővel, támoelvgyva jött vissza Uradnicsek János a pálinkával, de részegen is feltűnt neki, hogy a háza sötét. Lassan lopódzott be a szobába, gyufát gyújtott és fejébe szállt a vér. Nem emlékszik arra, hogy ezután mi történt, maga sem tudja, hogy állt boszút a becsülete elrablóján. Kubacska szétzúzott fejjel, összeszurkált, megcsönkített tagokkal találták meg másnap. Uradnicseket pedig a zsandárok fogták el és bezárolták a rózsahegyi törvényszék fogházába.

— **Anarchista varga.** Litzán János vargalegény a nyitrai megyei Szolcsányba való volt, de néhány hónap óta Baján dolgozott. Itt esténként szorgalmasan ellátogatott a korezmába és beszélt a szociálistákról, anarchizmusról és tiszteletlen hangon itélkezett az uralkodókról, egyenként és együttesen. A korezma többi látogatói azt hitték, hogy Litzán részeg. De ez ellen ő maga tiltakozott legjobban.

— Ne higgyék, hogy részeg fővel beszélek, nagyon is józan vagyok. Luccheni tette helyeslem,

sőt magam is megtettem volna ugyanazt. De ha a sors is úgy akarja, nemsokára még Luccheni tette-nél is nagyobbhat fogok véghezvinni.

Az anarchista vargalegényt a rendőrség le-tartóztatta és a vizsgálat befejezte után a bajai büntető járásbírósnak adja át.

— **Bulák köztársasága.** Szomoru hírt hozott a „Zipser Bote” című lapocska egy múlt havi száma. Bulák Gáspár írta, aki akkoriban került haza Amerikából. Azt írta a ravasz Bulák, hogy tizennyolc társa, akikkel Slavodkából egykor utra kelt Amerika felé, mind elpusztult Kuba szigetén. Csak öt kimélték meg a kubaiak, hirmondóul küldve haza. A „Zipser Bote” a következőképen mondotta el a történetet.

* **Szomoru özvegyek.** Fiatal asszonyok, kiknek férjüket New-yorkban, Amerikában élt, öltetek gyászruhát. Szomoru história, de tény, hogy a Slavodkából oda kivándorolt férfiak közül egyedül Bulák Gáspár maradt életben, ki most hazajön, hogy vigasztaló szókat mondjon az özvegyeknek. A többi tizennyolc, hazafias buzgalomban, Kredátus Károlyval élén csapatot alakított, hogy Kuba szigetének egy részét a magyarok számára foglalják el. Kredátus mellett Varga Mihály, Kaspérny György és Boskó Mihály voltak a tisztiek. De nem volt szerencsésük. A karlisták leütötték Kredátus barátunk fejét, így fő nélkül hagyta a sereget. Kaspérny Györgyöt fölakasztották és Varga Mihályt és Boskó Mihályt levágták a lábát. Zaporek Jánost, Gronsky Józsefet, Klamak Jánost és Vrodny Pétert elevenen megsütötték és a többi tizet is válogatott kegyelenséggel fosztották meg életüktől. Részvétellel gondolunk a tizennyolc szegény özvegyre.

Emigy megszerkesztette ezt a hírt Bulák Gáspár és azzal, mint aki a dolgot legjobban végezte, elment haza Slavodkarba. Otthon tizennyolc kétségbeesett fiatal özvegy várta a hazatérőt, aki hajmeresztő dolgokat mondott el azokról a szörnyűségekről, melyekben a kubai honalapítóknak részük volt. Nagy keserűségükben vigasztalta Bulák a fiatal özvegyeket. A fájó szívek olyan könnyen hallgattak a sok szép szóra, melylyel a hazatért tartotta őket. Valahogy megjárta azonban a tengert a „Zipser Bote”-nek az a száma, amely ezt a csinos kis kacskát közölte. Kezébe jutott véletlenül az Amerikában levő férjek egyikének, Kredátus Károlynak. Nem tudta hirtelenében a hírt mire vélni, összeszedte hét társát, akik mind halottnak voltak deklarálva és elment velük a Germanus nawarki békebíróhoz, aki megsürgönyözte a dolgot a slavodkari bírónak. Megtakarított pénzüket is elküldték haza. Tanuskodjon az is róla, hogy életben vannak. Tizennyolc menyecske keresi most sodrófával a jó Bulákot. Vissza akarják fizetni a vigasztalást kamatostul.

— **Megbüntetett tapintatlanság.** Párisból írják az alábbi tanulságos eset híreit. Jay Gouldnak, az amerikai vasutkirálynak leánya, aki de Castellane francia grófnak a felesége, szintén nem ment attól a hibától, amelybe minden francia arisztokratával házasságra lépő amerikai nő beleesik, s a mely abból áll, hogy a tengeren innenre átlátható yankée-lady a francia metropolis királynőjének képzeletét magáé. Ez a hibás véleménye mostában olyan ballépésre készítette a vasutkirály leányát, amely miatt egész Páris kaczagott rajta. Ugy történt a dolog, hogy a comtesse portása vagy két héttel ezelőtt meghalt. A grófné aggódott, hogy nem akad egyhamar eléggé reprezentáló külsejű utódja s míg ezen tépelődött, eszébe jutott egy teljesen elszegényedett gróf, akit alkalmasnak talált a megüresedett páholy betöltésére. Abban a fölemelő tudatban, hogy kegyes dolgot cselekszik, beült a bafárdjába és N. . . hercegnőhöz hajtatott, aki a párisi előkelő társaságban főképen szellemes és talpraesett feleleteiről ismeretes, s aki közelebbről ismeri a grófot. De Castellane grófné csakhamar látogatásának céljára terelte a beszélgetést.

— **Maga igen jól ismeri a grófot, hercegném,** mondta a grófné valódi amerikai naivsággal, talán lenne kegyes szóba hozni előtte a dolgot. Hallottam, hogy egész vagyonát elveszítette s mivel ahhoz büszke, hogy barátaitól kölcsön kérjen, bizonyára nyomoruságban van. Az én palotámban kellemes, meleg otthont találna, ahol mindenesetre

jobban érezné magát, mint mostani padlásszobájában. Azonkívül kétannyi bért is adnék neki, mint előbbi kapusomnak. A nehezebb munkát számtalan szolgálóm egyike is elvégezheti helyette. Mit szól hozzá, kedvesem?

A hercegnő gondolkodott egy pillanatig, aztán gunyos mosoly áradt el az arcán, mint mindig, mikor valami csipősebb feleletre készül.

— Ah, ma chère, szolt aztán, nem tudok ugyan róla, hogy a grófnak valóban olyan rosszul menne dolga, mint maga mondja. Mindazonáltal szívesen előadom neki az ajánlatát, csak attól tartok, hogy megbánná, ha őt ületné a portása páholyába.

— **Hogy érti ezt, hercegné?**

— Eh bien, kedvesem, ha a gróf ülne a kapuja alatt, csakhamar azt kellene tapasztalnia, grófné, hogy a szalonjai üresen maradnának a fogadási napokon, mert a vendégei mind a portás páholya körül mulatnának . . .

— **A visszavont följelentés.** Egy visszavont bűnügyi följelentés alkalmából elevenítik föl az alábbi furfangos ügyvédi fogást. G. J., egy előkelő családból való fiatal ember hivatalnok volt egyik nagyobb pénzintézetnél. A fiut egyszer könnyelmű társaság nagy költségekbe verte s a vége az lett, hogy az urfi tizezer forintot elsikkasztott a rábizott pénzből. Alig hogy elprédálta a lopott összeget, megbánta tettét és beállított családi ügyvédjükhöz.

— **Ügyvéd ur, szolt kétségbeesetten a dívánra roskadva, segítsen rajtam.** Tizezer forintot sikkasztottam a hivatalomban.

És arcát két kezével eltakarva, keserves zokogásra fakadt. Az ügyvéd gondolkodik egy ideig, aztán így szól:

— **Ne busuljon.** Mondja inkább, nem tudna-e még tizezer elhozni?

A fiatal ember kérdő tekintettel nézett az ügyvédre, aztán felelt:

— **Hozhatok többet is.**

— **Hozzon hát, Legyen nyugodt.** Rendben lesz minden.

Még azon a napon beállított a második tizezer forinttal és ugyanazon a napon rá is jöttek az intézetnél a sikkasztásra. Megállapították a hiányt, de a tettesre egyelőre nem tudtak ráakadni. A vizsgálat második napján, még mielőtt nyilvánosságra került volna a dolog, beállított az ügyvéd a bank igazgatójához.

— **G. J. családjának megbizásából jövök.** A huszezer forintos sikkasztást, mint önök a vizsgálat folyamán megtudták volna, G. J. követte el. A könnyelmű, de nem romlott fiatal ember megbánta és megvallotta bűnét. A család összeszedett tizezer forintot, amit ezennel át is adok azzal a kérelemmel, hogy ne méltóztassék ellene följelentést tenni. A kárunk ugyanis megtérül részben, miért tennének tönkre egy emberi életet egy fiatalkori hollásért?

Az igazgató hajlott a szóra és az igazgatóság is elfogadta az ügyvéd ajánlatát. A fiatal embert a második elsikkasztott tizezer forint mentette meg attól a veszedelemtől, amelybe az első okvetlenül belerántotta volna.

— **Pellegrino di Rossi gyilkosa.** Az az oryilkosság, mely 1848. november 15-én a római kancellária kapujában IX. Pius pápa liberális szellemű miniszterelnökét életétől megfosztotta, tudvalegyőleg mai napig sincsen megtorolva. Ez a büntetés juttatta kormányra a radikálisokat, és ez volt közvetlen oka a forradalom kitörésének is. A gyilkos, miután törét a miniszter szívébe döfte, oly gyorsan eltűnt a néptömegben, hogy a bírói vizsgálat, bár számos gyanúsított embert fosztott meg szabadságától, az igazi tettest maig sem volt képes kideríteni. Pedig a gyilkosság fényes nappal, sok száz ember szemeláttára történt. Most a „Rivista d'Italia” című olasz lap Domenico Gnoli római tanár és könyvtáros tollából ezikket közöl, mely végre — ötven év után — földeríti a gyilkos kilétét. A cikkíró adatait egy szemtanu elbeszéléséből merítette. Ez a szemtanu Giuseppe Caravacci római kereskedő, a ki maga is bele volt keverve a gyilkossági pörbe és csak bizonyítékok hiányában bocsátották szabadon,

miután hosszabb ideig vizsgálati fogságban tartották. Caravacci kiszabadulása után a külföldre ment, ahol több évig tartózkodott. Jelenleg hetven éves és Rómában él. Az öreg ur beszéli, hogy 1848-ban szoros baráti viszonyban volt egy vele egykoru fiatalemberrel, Luigi Brunettivel, az ismert római néptribunnak, Angello Brunettinek, vagy mint a nép nevezte, Ciceruacchionak, fiával. Ez a barátja november 15-én fölszóltotta, hogy tartson vele a kancelláriához, ahol Rossi miniszterelnök ellen tüntetés készül. A nép ugyanis tüntetéssel akarta tudtára adni a miniszterelnöknek, hogy működésével nincsen megelégedve. Caravacci engedett a felszólításnak, és mikor a kancellária kapuja elé ért, ott már nagy csapat fiatal embert talált, akik úgy, mint Brunetti, szintén az Ausztria ellen toborzott római légióba tartoztak. Mikor Rossi kocsija a kapu alatt megállott, tompa moraj zúgott végig a tömegben. Rossi közvetlenül a legionáriusok csapata előtt szállt le a kocsiról. A fiatal Brunetti ekkor kirántotta törét, hirtelen a miniszterelnök felé sujtott vele, aztán gyorsan kézen fogta Caravaccit és a zürzavarban vele együtt sietve elmenekült. A két barát a tett színhelyéről egyenest Brunetti lakására tért. A gyilkos itt lemosta kezéről a vért, átöltözködött, aztán barátjával együtt zárt kocsira szállott és a Porta-Salariához kocsizott. Utközben Brunetti így szólt Caravaccihoz:

— Menj atyámhoz, ott találod őt Matteinál, a Piazza di Spagnán. Mondd neki, hogy én elvesztetem, ha holnapig meg nem csinálja a forradalmat; enélkül többé nem láthatjuk egymást.

A Saloria-kapu előtt a két barát elvált egymástól. Caravacci a Porta del Popolohoz kocsizott, felkereste Brunetti atyát és elmondta neki a történeteket és fia üzenetét.

Brunetti csak ennyit mondott:

— Holnapra készüljön a Regola (Róma egy rosszhírű negyede), a forradalom meglesz!

És meglelt. A két Brunetti aztán Garibaldi alatt küzdött, majd a francziák bevonulása után elhagyta Rómát s a Ramagna-ban az osztrákok kezébe kerültek, akik agyonlőtték őket. Caravacci 1848. novemberétől 1854. május haváig volt vizsgálati fogságban, de titkát mindmáig megőrizte.

— Kriegner-féle Akácia arcczérme 1 ffrért. szappan 50 krért kapható országoszerle a gyógyszerárakban. Főraktára: Budapest, Kálmán tér, Korona-gyógyszertár.

— A századvégi ember egyik, még pedig nem utolsó igénye, hogy kellemes és tetszelős otthon teremtsen a maga számára, butorai modora izlésűek és jó készítmények legyenek. Az asztalosiparosok három év előtt karácsonyi kiállítás rendeztek, melyet a kereskedelmi miniszter képviselőjében ünnepélyesen megnyitottak az asztalosiparostól saját házában (VIII. kerület, Bérkocsis-utca 12. szám) alatt. E vállalat nagyon bevált, mert a közönség különös bizalommal fordult feléje és a butorcsarnokból évről-évre nagyobb mértékben elégítette ki szükségleteit, annyira, hogy ez idei év forgalma már kétszeresen felülhaladja az előbbieket. Ez okból alkalomszerűnek véljük, hogy felhívjuk a tisztelt olvasók figyelmét erre a hézagpótló vállalatra.

— Szenczációnális. „Crème de Fanchon” rögtönfinomító és szépítő arcczérme. Zsirtalan! Ártalmatlan! 1 tégely 2 korona. Kapható mindenhol. Főraktár: „Urtsit” gyógyszerár, Budapest, Rákóczy-tér.

Napirend.

Naptár: Csütörtök, október 13. — Római katolikus: Kálmán. — Protestáns: Kálmán. — Görög-orosz: (október 1.) B. A. véd. — Zsidó: Tischni 27. — Nap két 6 óra 01 perczkor reggel, nyugszik: 4 óra 59 perczkor délután. — Hold két: 3 óra 36 perczkor reggel, nyugszik 3 óra 33 perczkor délután.

A közoktatásügyi miniszter fogad d. u. 4 ó. A belügyminiszter fogad délután 4—5-ig. A honvédelmi miniszter fogad déli 12 ó. A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.

Nemzeti múzeum: természettudományi tár, nyitva d. e. 8—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett látkinthez meg.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

A mezőgazdasági múzeum a városligeti Széchenyi-szigeten nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár nyitva délelőtt 9—1-ig. Az iparművészeti társulat állandó bazarja nyitva 9—1-ig.

A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrássy-út végén, látható reggel 9-től este 6 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegye 30 krajczár.

A piros betűk.

(A naptár-egyesítésről.)

Mindenki tudja, hogy mit jelentenek már századok óta a piros betűk. Az ünnepnapokat jelzik a kalendáriumban. Most összeesküvést szőnek ellenük: ki akarják turni a helyükből. Az összeesküvés már egész Európára kiterjed és a tudósok naptár-egyesítésnek nevezik. A betűk ezután is csak pirosak maradnak (hisz rózsaszín vagy azurkék betűkből talán soha sem tudnák meg, mikor van húsvét, mikor szent karácsony), csak a régi helyükből mozdítják ki egynéhányát, ezt is csak a görög-katolikus naptárban cselekszik meg velük.

Sajnos, nem kelhetünk a piros betűk védelmére, mert a mozgalomnak komoly alapja és jelentősége van.

Egy nemzet akkor hatalmas, ha egységes benne a társadalom. Az az állam, melyben nem egy eszme vezérrel, melyben a vallások különféleségénél fogva a népek nem ünnepelemek egyszerre, melyben a nemzettestet a vallásfelekezettek több részre bontják, nem lehet soha elég erős és egységes. Hazánkban is sokféle vallásfelekezet és nemzetiség lévén, a naptár-egyesítés kérdése itt fokozott jelentőséggel bír.

Alig hiszem, hogy akadna olyan görög-katolikus lelkész, ki ne kívánna a naptár egyesítését, miután az ünnepek határnapjának kiszámítási kulcsát Melles Emil bodrogközi esperes és kisdobrai görög-katolikus lelkész már megtalálta.

A naptár-egyesítés a görög-katolikus husvét számításának határait nem zavarná meg, mert a húsvét eshetik egy a Julián-, mint Gergely-naptár szerint márczius 22-től április 25-ig. Tehát az a holdhónap, melynek holdtölte után kell a húsvéti ünnepet megülni, kezdőldhetik márczius 8-tól április 5-ig. Ebből látható, hogy e határok egy a Julián-, mint a Gergely-naptárban ugyanazok. Már a niczeai zsinat is elrendelte, hogy a húsvétot és a többi ünnepeket az összes katolikus egyháznak egyszerre kell megtartania. Miért idegenkedünk tehát annyira a tudományos világ által helyesnek akceptált Gergely-naptár elfogadásától és a hibás Julián-naptár mellőzésétől? A görög-katolikusok eldobhatnák maguktól ezt az ósdiságot és ünnepelemek egyszerre a római latin szertartásu katolikusokkal.

Belátták már Oroszországban is, hogy a naptár egyesítésére szükség van és e végből ott mozgalom indult meg.

Szükség van rá annyival inkább, mert a téves naptár 1900-ban már nem 12, de 13 napnyi különbözetet fog teremteni. E különbözet pedig annak idején valóságos zavarokat fog az életben a nép között előidézni. Oroszországban azt hiszik, hogy Miklós csár, a reformer, módot fog találni a naptár egyesítésére is.

Miután — mint említettem — az 1900. év nagy zavarokat fog előidézni, kívánatos, hogy a naptár-nüö megvalósuljon hazánkban is, hol két egyinással dogmailag egyforma és csak szertartásban eltérő római latin és görög-szertartásu egyház van.

Ne higgyék a görög-katolikusok, hogy ez veszélyt idézne elő szép szertartásukban és ezt hova-tovább az elenyészás felé sodorná? Nagyon tévednek, mert ez csak hasznot hozna egyházukra és az általános kultúra is nyerne vele.

Hazánkban a görög-katolikus egyháznál a Julián-naptár jöllehet csak mint egyházi naptár van alkalmazásban (mert a hívek polgári életükben a Gergely-naptár szerint élnek); mégis sok kellemetlenségnek a forrása. Sőt itt-ott kölcsönös zúgöldást idéz elő a latin- és a görög-szertartásuak között: Görög-katolikus papnak lévén a fia, ismereteselek előttem azok a fonákságok, melyek a görög- és a latin szertartásu hívek lakta községekben és városokban mai napig feunállanak. Amikor római-katolikus ünnep van, a görög-katolikus hívek ezt nem veszik tudomásul, hiába hívja a harangszó a hívőket a templomba. És viszont.

A kétféle naptár használatát okozza továbbá azt is, hogy a görög-katolikus hívek, kiknek száma csak a Kárpátok aljában is jóval föltulmulj

a 600.000-et, az országos- és a helyi vásárokat nem igen látogatják, lévén nekik ünnepek.

Üdvös lenne, ha e bajokon segítenének. Ez egy kis jóakarattal sikerülne is főpásztorainknak, mert Róma bizonyára készséggel beleegyezne ebbe.

Timkó János,
igazgató a m. kir. honvédelmi miniszteriumnál.

Levelék Ázsiából.

Gróf Zichy Jenő expediciójáról két érdekes levelet kapott Bálint Gábor dr., a kolozsvári egyetem tudós tanára. Az egyik levelet Roschlapil Károly erdősz, az expedició tagja, a másikat Zichy Jenő gróf intézte hozzá.

A levél Mongolország fővárosában, Urgában kelt s így hangzik:

Urga, 1898. szeptember 9-dikén.

Nagyságos Tanár Ur!

Becsés tudomására batorokodom hozni, hogy Nmts. Zichy Jenő gróf ur expediciója, mely három tagra apadt, tudmíllik a Gróf ur, Csiky Ernő zoologus és én, e hó 6-dikán Troiczkoszávszkból (Kiakhta) 320 wrnyi utat taligán téve, négy napj utazás után Urgába szerencsésen megérkezett a holnap indul a Góbi sivatagon át Pekingbe Ezen utban két fok hidegben a mongol Jurtákban hálunk. Szálláson Sismarev orosz konzulnál vagyunk, kinél tanár ur ezeltől 25 évvel, midőn a mongol nyelvet tanulmányozta, lakott.

Az expedició minden egyes tagja a legjobb egészségnek örvend, amit a tanár urnak és kedves nejeinek színtőn szívvel kívánunk.

A Kegyelmes ur, Sismarev és Csiky tisztele-tüket küldik.

Kérem kézsókomat kedves nejeinek átadni Maradok teljes tisztelettel igaz hive

Roschlapil Károly.

A másik levelet Zichy Jenő gróf intézte Bálint Gáborhoz s így szól:

Kedves tanár Ur!

Tisztelt Barátom!

Epen akartam Önnel írni, amidőn Roschlapil kész levelét láttam meg, — ehhez irok tehát pár sort. — De kár, hogy most nincsen velünk, hogy ezekkel a derék mongolokkal, melyeket én is megszerettem, jobban tudnánk beszélgetni. — Bizony most nagyon is megértettem ezen faj iránti előszeretetét — becsületes, igaz emberek ezek a mongolok, bár természetük vad és szokásaik abszolúte ös-koruk maradtak — és aztán a temérdek népbolondító Lámá — élő Istenuökkel és Bogdó Gegenükkal, ki a mongol nép Dalai Lámája és halála után a tibeti hierarcha titkos parancsa szerint valami tibeti fiu gyermekben ujrászületik s azt nagy czeremóniával Urgába hozzák s ott bálványként trónra ültetik, ahol minden akarat nélkül él, ameddig a sok bikafark, fagygu és édes csemegek élvezetétől csömört kap és elpusztul.

A népfanatizáló Lámák a nagyközönséget elbutítják és netáni ros hajlamaikat növelik! De a nép maga kedves, előzőkeny, jó, vendégszerető és amellet kíváncsi a legnagyobb mértékben! Sokkal becsületesebb, kedvesebb a mongol a buriát (orosz-mongol)-nál, vagy tunguz, vagy osiáknál! A tatár és kirgiz is barátságos és ép oly jó lovas is, de nem becsületes, sokkal ravaszabb és mindig igyekszik az idegent valamiképp rászédni és becsapni, amit a mongol sohasem tenne. A kínai és mandzsúr is ügyesebb a mongolnál, de jellemre nagyon közel állanak az említett népfajokhoz.

Sismarev konzul gyakran naponta emliti azt a szép fiatalembert, aki ezeltől 25 évvel nekie kedves barátja volt. Itt szép és érdekes fölvételeket csináltunk Nalaichánál a „Fola” vízetől 16 werstre, ezeket az oroszok is föl-vették az idén. Clemens-Von-Radloff, aki különben ott nem is volt, „Altürkische In-schriften”-nek mondja! Hűségesen levettük és lefényképeztük, majd a Csik-Szent-Király — Enházy feiratokkal összehasonlitjuk.

Indulunk ma a Gobinak, Khalghunnak és Pekingnek. Remélem, október elsejére (21 nap) oda érünk. Kedves nejeinek legmélyebb tiszteletemet szíveskedjék jelenteni. — Maradtam igazán tisztelő hive

Zichy Jenő.

Szadeczky elutazásomkor sürgönyileg üdvözölt, de azt bizony későn adta fel, már csak a harmadik utánam küldött postámmal vettem, — üdvözölje kérem nevemben!

Inkvizíció Oroszországban.

Szenzációs esemény foglalkoztatja most az orosz és lengyel sajtót: Bielakievicz Sándornak, a Lithvániában levő Kovnó város lelkészének híveivel elkövetett kegyetlenkedései. A Péterváron megjelenő „Szerjet“, a Komarov tábornok lapja ezeket írja az esetről:

Augusztus 17-én azzal a panaszzal állított be a rendőrséghez egy Bernatovicz Éva nevű parasztasszony, hogy Bielakievicz lelkész a szolgálival erőszakosan levitette a templom alatt lévő kriptába. Alig hurczolták le, odajött maga a lelkész is, hogy megkínozza és erre a czésra preparált kötéssel addig verte, amíg el nem ájult.

— Ezt a büntetést, mondta a panaszos asszony, azért mérte rám a lelkész, mert egy Zsukovszka nevű, nálam lakó asszonynak megengedtem, hogy egy nős orosz emberrel viszonya legyen.

A pap istentisztelet közben kényszerítette az asszonyt, hogy feküdjék hanyatt a földön s a kezeit feszítse ki. Mikor ez megtörtént, megparancsolta a jelenlevő híveknek, hogy rugdalják meg és köpdössék le Bernatovicznét. Istentisztelet után ismét levitette a kriptába, ahol tovább kínozta. Csak két nap múlva bocsátotta szabadon.

Akkor meg Zsukovszkánét hurczoltatta oda, hogy hasonló módon bánják el vele.

Erre a följelentésre a hatóság küldöttjei megjelentek Bielakievicznél vizsgálatot tartani és Zsukovszkánét kiszabadítani. A szerencsétlen asszonyt szármalmas állapotban találták meg egyik szobában. Vallairól le volt tépve a ruha s husa tele volt olmosvégű korbács ütéseinek nyomaival.

Azt vallotta, hogy a pap sok hívével bánt el már így s hogy Karpovszky pap és Pallulon püspök is tudnak ezekről a borzalmasságokról. Bielakievicz az ördöggel ijesztette áldozatait és sokan közülük megöszülve, félig örülten hagyták el a kriptát.

Erre a vallomásra másnap elfogták a papot, de megtörtént az a hallatlan dolog, hogy a nép, a melyet annyiszor megkínzott, fellázadt elfogatása miatt és sokan gyászruhába öltöztek. Mikor pedig a bíróság kijelentette, hogy csak ötezer rubel biztosíték ellenében bocsátja szabadon, a kívánt összeget nyomban összeadták.

A vizsgálat folyamán kiderült, hogy Biela-kievicz vallási fanatizmusban követte el ezeket az iszonyatosságokat; hogy nagy energiával küzdött híveinek romlottsága ellen s hogy durva emberekkel szemben csak durva eszközöktől várható eredményt.

Azok, akiket valaha házasságtörésért, paráználkodásért, vagy más súlyos bűnért megbüntetett, sohasem estek többé abba a bűnbe és örökké hálások voltak hozzá a radikális kikurálásért.

Mióta ő vezeti a kovnói templom ügyeit, sokkal kevesebb a vadházasságban élők, a prostituáltak és az izákosok száma.

A papot megintették, hogy a jövőben tartózkodjék az ilyen kínzásoktól, az eddigiekért azonban semmi büntetés sem éri.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Operaház. Az „Álarczos hál“ holnapki előadásán az ötödik felvonásban a teljes színpadi zenekar fog működni. Az előadásban részt vesznek: Vasquez grófné, Powny Irén, Hilgermann Laura, Perotti, Beck, Szendrői és Kornai. — „A király mondta“, Delibes Leó operája szombaton, 15-én kerül először színre. A XIV. Lajos-korabeli jelmezek Kéméndy Jenő szcenikai főfelügyelő rajzai után készültek, az új díszleteket Spanraft Ágoston festette. A dalmü második felvonásába felvettek azokat a régi francia táncokat, melyeknek zenéjét Delibes a „Roi s'amuse“-hoz, Hugo Viktor tragédiájához irt. E balletrészt Smeraldi tanította be; azok előadásában részt vesznek: Barbieri Antonietta, Balogh Szidi, Schmeidek Gizella, Carbone, Pini és az összes táncszemélyzet. A dalmüben, melynek főpróbáját pénteken fél 11 órakor tartják meg, szerepelnek: Ábrányiné, Kaczér Margit, Hilgermann Laura, Valent Vilma, Payer Margit, Berts Mimi, Kann Malvin, Wlassák Vilma, Kertész, Hegedüs, Mihályi, Kornai, Váradi és Dalmoki.

* Hegyi Aranka marad. Mikor tegnap bucsuztattuk Hegyi Arankát, megirtuk, hogy voltaképp nem bucsuztató ez, mert a művész minden valószínűség szerint megmarad a Népszínháznál. Ezt az értesülésünket ma megerősíti a következő kommuniké, amelyet a Népszínház igazgatóságától kaptunk:

„Az a meleg rokonszenv, amely egy a közönség, mint a sajtó részéről megnyilatkozott Hegyi Aranka iránt a legutolsó bucsuelőadások alkalmával, azt eredményezte, hogy a kiváló művész nem fog megválni attól a színpadtól, amelyhez annyi művészi diadala csatolta. Hegyi Aranka ma esti hét órakor aláírt egy szerződést, mely őt a Népszínházhoz további négy esztendőre fűzi és még ma este értesítette a Magyar Színház igazgatóságát, hogy azzal kötött szerződését fölbontja.“

A Népszínház Hegyi Arankáért, a Vígyszínház pedig Hetyei Arankáért fizeteti poenálét a Magyar Színháznak, amely így a bánatpénzekből idővel szépen megszedi magát.

* A Nemzeti Színház főpróbái. Keglevich István gróf intendáns úgy gondolja, hogy a mostani főpróbák nem keltik azt az illuziót, melyet kelteniök kellene, különösen azért, mert a színpadok a sötét nézőtér és 15–20 főből álló hallgatóság előtt nem játszhatnak teljes kedvvel és lelkesültséggel. Ezért elhatározta, hogy ezentúl a főpróbákat meghívott nagyobb közönség előtt tartatja meg, úgy, amint ez a párisi színházakban már régóta szokásos. A holnapki főpróbát a Nemzeti Színházban már ilyen meghívott közönség előtt fogják megtartani.

* Királyi rendező. Mikor Milán még dícsősegesen uralkodott Szerbián, egyszer bécsi tartózkodása alkalmából megnézte „Emilia Galotti“-t a Burgszínházban. Milán akkoriban egy nagy szerb nemzeti színházról álmodozott és táviratilag utasította a belgrádi színházat, hogy „Emilia Galotti“-t előadják. A darabot rendkívüli gyorsasággal lefordították szerb nyelvre, betanították és azon az estén amikor Milán megérkezett, elő is adták. A királynak még élénk emlékezetében volt a bécsi előadás és így nem csoda, hogy Belgrádban nem tudott végignézni többet, mint négy felvonást. Nyugateurópai uralkodók ilyenkor kifejezik legmagasabb megelégedésüket és hazamennek. Szerbiában azonban mások a szokások. Milán a színpadra ment és úgy összeszidta Emiliát, Orsinát és Claudiát, hogy a három színész tüstént elájult. Az előadást nem lehetett folytatni. Az igazgató erre a zenekarral körülbelül egy félórát méla, kesergő zenét játszatott és mikor már a közönség türelmetlenül kezdett, maga jelentette ki a lámpák előtt, hogy a darab csak négy felvonásból áll. A színlapba — úgy mondá — sajtóhiba csuszott be és Emilia Galotti halálát a méla, kesergő zene jelzi.

* Jane Hading Budapesten. Jane Hading és társulata ma lép föl először Bécsben, ahol őt estén át fog játszani. A művész 16-án, vasárnap érkezik Budapestre és még aznap este egy társaskörben előad egy pár monológot. Hétfőn a művész az „Avantüré“-ben, tehát jelmezes darabban fog fellépni, még pedig az elhunyt Wolter Sarolla egyik híres szerepében. Utána az „Une visite de nocte“ egy vígjátéki szerepét fogja eljátszani. A Jane Hading előadását rendező imprezárió eredeti tervvel foglalkozik. Toilette-kiállítást akar az előadás helyiségében rendezni abból a harminczkét remek ruhából, melyet Jane Hading körutjára magával vitt.

* Helyet a nőknek. A Párisi Palais-Royal színházban a napokban került színre Maurice Hennequin és Albin Valabrégue „Helyet a nőknek“ című vaudevilleje. Valabrégue betegsége miatt már évek óta csak szociálista és iheologus tanulmányokkal foglalkozik, évek óta ez az első darabja, hanem azért e vaudevillejében is megvan előbbi darabjainak minden jótulajdonsága. A szerzők a Casca-dier-család körében mutatják be a nőemancipáció minden vizásságát. A férj a felhőnműt olvassa, igaz, hogy eközben Noémi kisasszonnyal... diskurál, a nő pedig ezalatt szorgalmasan tanulmányozza a büntető törvénykönyvet. A három leány

közül egyik festő, a másik orvos és csak egy — feleség. Mikor René kisasszony, a festőné, neje lesz egy Pontgirard nevű milliomosnak, ekkor sem tagadja meg elveit és művészeti tanulmányait elébe teszi a hitvesi kötelességeknek. Az ifju milliomos pedig Malvin kisasszonnyal talál vigaszt, aki képet rendel a feleségénél. A dologból bonyodalmas válóper támad, amelyben René természetesen az édesanya védi. Az anyós közbenjárása daczára azonban a férj és feleség kibékülnek: a nő tudatára ébred annak, hogy szereti a férjét és szívesen dobja el érte az ecsetet.

* D'Albert új operája. D'Albert, a hírneves zongorázó, „Elutazás“ czímen új operát fejezett be. A darab, amelyet szerzője „zenei vígjáték“-nak nevez, valószínűleg még e hónapban színre kerül Frankfurtban.

* Hírek a Népszínházról. „1848. Hadak útja“ Verő György látványos színműve hosszabb pihenés után holnap ismét színre kerül, a két fő nő szerepben Blaha Lujzával és Küry Klárával. — A vasárnap délutánra hirdetett „Két tacsó“ helyett Planquette operetteje a „Varázsgyűrű“ kerül színre, mely alkalommal Renée szerepét Z. Bárdi Gabi először fogja játszani.

* Corignanék válópöre. A Magyar Színház legközelebbi újdonsága Gascogne és Sylvane vígjátéka a „Corignan contra Corignan“, mely már a jövő héten „Corignanék válópöre“ czímmel színre kerül. A darabban a színház egész vígjátéki személyzete szerepel és a próbák párhuzamosan folynak a „Garasos kisasszony“ próbáival, amelyet az operette-személyzet tanul. Ennek a darabnak az első színpadi próbája holnap délelőtt lesz Komáromy Mariska e hét végén érkezik haza Abbaziából és a vasárnapki próbán jelenik meg először.

* A zenepiaozról. Beniczky Barnabásné született Gyra Irén már nem egy finom, hangulatos zeneművet irt. Legújabb szerzeménye (a tizenegyedik) egy zongorára irt berceuse. Az érdekes kompozíció egy gyöngéd női és poeta-lélek terméke és rövid idő alatt bizonyára sok kotta-polczon fog szerepelni.

FŐVÁROS.

(Pápay István hamvai Budapesten.) Pápay Istvánnak, a kabinetiroda januárban elhunyt főnökének földi maradványait Budapestre hozzák. A bécsi tanács ma értesítette a budapesti tanácsot, hogy a hamvak Budapestre hozatala iránt az engedélyt megadta.

(Az új városháza tervével.) Az új városháza terveire beérkezett pályaművek megbírálására kiküldött jury ma délelőtt ülést tartott Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklése mellett. Az ülésben megállapították a bizottság jelentését, amelyet a következők irtak alá: Rózsavölgyi Gyula alpolgármester, mint elnök, Kun Gyula és Waszillievits János tanácsnokok, Kauser János, Pucher József, Steinhart Antal, Tolnay Lajos fővárosi bizottsági tagok, Ney Béla miniszteri tanácsos a mérnök- és építész-egyesület részéről és Bakos János miniszteri osztálytanácsos, mint a közmunkák tanácsának képviselője. Az ezer forintos első pályadíjat, amint már említettük, a 22. számú „Hoc“ jellegű pályaműnek ítéltek oda, szavazattöbbséggel, az ötszáz forintban megállapított második pályadíjat pedig a 14. számú „Való és ábránd“ jellegű pályaműnek. A jury mind a két pályaművet abszolút becsűsel bíró és kivitelre is alkalmas munkálatnak ismerte el s a városháza elhelyezése tekintetében s a környék szabályozásánál helyeseknek és harmonikus módon összhangzó egészet alkotóknak jelenti ki. Mindkét pályaműnél a városháza építése megkezdhető és teljesen be is végezhető, anélkül, hogy bármilyen kisajátításokat kellene végezni; a környék szabályozásával összefüggő kisajátítások pedig mind a két tervnél hosszabb időre fokozatosan elosztva vihetők keresztül, sőt azok költségei redukálhatók is a tényleges kivitel előtt. Az elsőséget azért adta a bizottság a „Hoc“ jellegű munkálatnak, mert a városháza környékének szabályozását ez helyesebben oldotta meg s azonkívül a belváros és budai városrészek forgalmának megfelelőbb lebonyolításáról jobban gondoskodott. A jó és alkalmazható esz-

méket tartalmazó pályaművek közül négynek a megvételét javasolja a bizottság, ezek a következők: a 2. számú (Váci-körút tengelyében), a 9. számú (Génius), a 11. számú (Ad aeta II.) és a 12. számú (Haussmann). A pályatervet a mai naptól számított két héten keresztül közszemlére teszik ki a Lónyai-utcai iparrajziskola I. emelet 11. számú termében, ahol naponta délelőtt 8—1 óráig s délután 4—6-ig tekinthetők meg.

(A közúti vasutak téli menetrendje.) A közrendészeti bizottság ma délelőtt Matyuska Alajos elnöklése mellett ülést tartott, amelyben megállapították a városi villamos vasut, a Ferencz József földalatti vasut és a budapest—újpest—rákospatolai villamos vasut téli menetrendjét. Változás csakis annyiban történt, hogy a városi villamos vasutnál a városligetből az Akadémiáig vezető vonalon az első kocsi reggeli 5 óra 40 perc helyett 6 órakor indul s az eskütörtől a Baross-utca elejéig haladó kocsik tíz perc helyett husz percenként közlekednek. A földalatti és a rákospatolai vonatknál a régi menetrend marad érvényben.

(Rend a mérnöki hivatalban.) A főváros mérnöki hivatala eddig nagyon nagyuri hivatal volt, főképen abból a szempontból, hogy egyáltalán nem tartott hivatalos órákat. Ki azért hiányzott, mert dolga volt, ki azért, mert nem volt dolga. Halmos polgármester rá írt a hivatalra: tessék pontos időre bejárni és Heuffel középítési igazgató ma elrendelte, hogy ezentúl mindenki előzőleg jelentse be, ha hiányozni akar a hivatalból.

(Hitoktatók mozgalma.) A főváros közszéki iskoláiban mint kegyur, a székes főváros gondoskodik a hittantántról. A vallásoktatást mintegy ötven hittanár és hitoktató látja el. Ezek ezer orint évi fizetést huznak minden lakbér vagy másféle pótlék nélkül. E fizetés fejében hetenkint 24 órát kötelesek adni. Mivel ezer forintból alig képesek megélni, már régóta mozgolódnak, hogy fizetésüket a főváros emelje föl. A főváros azonban erről tudni sem akar, sőt fizetésemelés helyett 26-ra akarja fölemelni a heti órák számát. Ezáltal 4—5 hitoktatóval kevesebb kellene a fővárosban. Ez ellen protestálnak most a hitoktatók egy memorandumban, melyet heterjesztettek a törvényhatóságnak és egyuttal megküldtek minden városatyának.

A mai közgyűlés.

— Miért vonult be hiánytalanul az egész Belváros? Hát a Lipótváros, a Terézváros? tündöttek a jözsefvárosiak, amint a megnyitáskor végig néztek a tömött padsorokon. Csupa apró dolgok voltak a napirend elején s jó sokáig keresgéltek, míg fölfödöztek a tárgysorozat végén: a belvárosi vásárcsarnok ügyét.

Tárgyaltak néhány vizórási fölebbezést is. A vizórával mindig baj van. A tanács büntetetténi akar néhány gyarost, korcsmárost, kávést, a közgyűlés pedig leszavazza a tanácsot. Így történt ma is.

Továbbá, amivel kezdenünk kellett volna, a programmon volt egy tulajdonjogi korlátozás megszüntetésének ügye is. De ebben elhalasztották a döntést.

Mig oda fönt tárgyaltak, lent a főpolgármesteri tanácssteremben szavaztak. A központi választmányba beválasztották Osztóics Mihályt, Török Györgyöt, a bíráló választmányba Radocza Jánost és a közoktatási bizottságba Névy Lászlót.

(Napirend előtt.)

Márkus József főpolgármester bejelentette, hogy a király a nevenapján hozzá intézett hódoló szerencsekívánatot köszönettel fogadta. Következtek ezután az interpellációk.

Havas Rezső a Népszínház-utca és a Baross-utca kövezetének megjavítását sürgette, amit Halmos János polgármester kilitásba is helyezett.

Delmedico Ágoston a budai utcák szabályozása miatt szólalt fel. Még a hetvenes évek elején készült a szabályozás terve, azóta a városrész fejlődése egészen más irányt vett, de a szabályozási terv megmaradt a réginek. Legutóbb az egymást keresztező kacska- és gyorskocsi-utczát rendezték, úgy azonban, hogy az egyiknek a tengelyét nem tudni milyen Panama miatt, egészen megtörték.

A polgármester nem válaszolt, csak a főpolgármester jegyezte meg a Panamára:

— No, főfővármester ur Delmedico, most az egyszer nem talált.

Arany Miksa is interpellált — a lipótmezei közúti vasut ügyében. A villamos vasuti társaság lerakta már a sínket addig, ameddig a terület a fővárosé volt, tovább azonban nem mehet, mert a magántelkek tulajdonosok négyszeres, ötszörös árt kérnek a felhasználandó területért. Holott a vasut nagyon kellene az elmekórházban levő betegek látogatásának is.

Halmos polgármester csak azt felelte, hogy a társaságnak nem kellett volna addig munkába fognia, míg mindennel rendbe nem jött s ezzel át is tért a közgyűlés a napirendre.

(A legjobb üzlet.)

Elhatározta a közgyűlés, hogy az alakulóféltben levő országos központi hitelszövetkezet részvényéből tíz darabot vásároltat, elutasította azt a kérelmet, hogy a Károly-kaszárnyában orfeum-nyitásra adjon a főváros engedélyt, elrendelte, hogy az artézi vizre új árverést hirdessenek s következő az újfajta fővárosi telekspekuláció, amely rövid idő alatt a legjobb üzletek sorába küzdötte fel magát. A főváros csak néhány évvel ezelőtt is csak úgy szórta az olcsó telket az ipari vállalatok között. A kedvezményes ár azonban ahhoz volt kötve, hogy a területen ipartelep létesüljön. A vállalkozók nyitottak valamilyen műhelyet, később azután bezárták s mostanában egymást érik a fővárosnál a szóban forgó telkek tulajdonjogi korlátozásának elengedése iránt való folyamodások. Azóta a telkek értéke megkétszereződött, megháromszorosodott, sőt építkezés céljaira véve, tízakkorára is emelkedett. A Rüttgers Guidó örökösének a kérvénye kapcsán került ez a téma szóba. Rüttgers annak idején a Csepel-rakodóparton 996 négyyszöglet kapott öt forintjával gyári célra. Most az örökösök tíz forint ráfizetést ajánlanak négyyszöglenként, ha a főváros a tulajdonjogi korlátozásról lemond s a tanács a kérelmet partolja is.

Palotai Rezső vissza szeretné az egész terület a tulajdonosoktól. Fizesse meg nekik a főváros az eredeti vetelárat s vegye át a telket, mert azért most kétszáz ezer forintot is megkaphat.

Scheich Károly ajánlja a tanács javaslatának elfogadását.

Toldy József tisztü főügyész sem tehet mást, mert annak idején maga a közgyűlés volt a hibás, mikor a szerződést Rüttgerssel nem egészen világosan kötötte meg.

Polónyi Géza előbb a szakértők véleményét hallgatná meg: vajjon mennyit ér most a szóban forgó telek.

Rácz Károly is ebben a véleményben van és a közgyűlés 91 szóval 79 ellen Polónyi ajánlatát fogadja el.

(A végleges vízmű.)

Egyetlen megjegyzés nélkül elfogadta a közgyűlés a végleges vízmű továbbépítésére vonatkozó javaslatot, holott a drága pénzbe kerülő külföldi szakértők közül még egyiknek a véleményét sem hallotta. Folyamodik a földmívelési miniszterhez a vízműhöz Szigetmonostor határában szükséges kiegészítés engedélyezéseért is. Az állandó vízvezetéki bizottságba pedig Steiger Gyula helyett, aki lemondott a tagságról, Emmer Kornélt küldötte ki.

(A vizórák.)

A katonai építési osztály folyamodott, hogy a tölgyfa-utcai élelmezési raktár, továbbá a Radetzky-kaszárnya ne legyen kötelező vizórárt tartani és a vizpazarlásért fizetni. A folyamodást elutasították, a katonaság fölebbezett és a tanács újból el akarja utasíttatni, mivel ugyanis kedvezményes áron kapják a kaszárnyák a vizet.

Polónyi Géza pártját fogja a katonaságnak. Heitai Ferencz fizetetténi akar a vizpazarlásért még a hadsereggel is. Elulenburg Salamon Polónyival van egy véleményen, mert a szabályzat szerint nem is kötelezhető a kaszárnya a vizóra tartására, mivelhogy a kaszárnya s e nem kert, s e nem gyár, s e nem szökőkút!

— Ugy van. Ugy van. Szavazzunk!

És szavaztak. Azt, hogy a vizpazarlás miatt kirótt 72 forintot a katonasággal megfizettségük, elfogadták, azt pedig, hogy a kaszárnyákat vízmérő órák tartására kötelezzék, elutasították.

Még három vizórási fölebbezés volt, a tanácsot mindegyikben leszavazták.

(A vásárcsarnok.)

A tanács javasolja, hogy a Károlykaszárnya lovagló-iskoláját 48.000 forint költségen ideiglenes vásárcsarnokká alakíttassák át. Mielőtt a tárgyalásba fognának, Márkus főpolgármester felolvasatja a külfölden levő Hermann Béla tanácsnok levelét, amelyben tiltakozik az ellen a vád ellen, hogy a tervet egy hozzá közelálló újságban ő támadtatta volna. Polónyi Géának szólott ez, aki a mult közgyűlésen eféle gyanújának adott kifejezést, ma azonban visszavonta.

Csepreghy János szólalt föl elsőnek. Az ideiglenes vásárcsarnokra a belvárosnak szüksége nincs, a kölcsönből fedezhető 48.000 forint kiadás is kidobott pénz volna, amelyet annak idején az állandó vásárcsarnok építésénél okosabban használhatnának és a tervezett ideiglenes csarnok nagyon alkalmas lesz az új központi városház építésének a hátráltatására. Különben is, azt sem tudni még, milyen lesz a városháza, s az ideiglenes vásárcsarnok utban lehet az építkezésnél.

Heitai Ferencz éppen ellenkező véleményben van. Nemcsak belvárosi lesz az a csarnok, hanem a Lipót-, a Teréz- és Erzsébetvárosé is egyaránt. A költséget pedig nem kölcsönből fedezi a főváros és a csarnok egyáltalán nem szolgálhat az új városháza építésének hátráltatására.

Polónyi Géza a főváros mostani pénzügyi állapotában nem tartaná helyesnek, ha emulasszanak az alkalmat arra, hogy olcsó áron állítsanak föl közszükségletet pótló ideiglenes vásárcsarnokot. Különben is a főváros már nyolcz évvel ezelőtt elhatározta, hogy a belváros és a Lipótváros részére állandó vásárcsarnokot építtet. Ez többba kerülne egy milliónál, aminek a kamatai is nagyobb összegre rugnának, mint a lovagló-iskola tervezett átalakítása.

Pártos Béla, Rácz Károly szólottak még s a nagy többség elfogadta a tanács előterjesztését; lesz ideiglenes vásárcsarnok.

A napirend többi részét holnap tárgyalják.

VIDÉK.

* (Fogaras vármegye közgyűlése.) Fogaras vármegye mai közgyűlésén Bauszner Guidó főispán megemlékezően Erzsébet királynéknak gyászos elhunytáról, örömmel adott kifejezést, hogy agg királyunk a legnehezebb megpróbáltatást is bámulatos lelki erővel viseli el. Ezután felolvasták a királynak népeihez intézett köszönetét, melyet a közgyűlés tagjai állva hallgattak meg. A határozatok közül kiemelendő a főgymnázium felállításáért Wlassics Gyula dr. miniszternek, valamint e részbeni sikeres közbenjárásáért Mikszáth Kálmán képviselőnek szavazott halás köszönet, továbbá a főgymnáziumi költségekhez ezer forint évi hozzájárulás és az országos központi hitelszövetkezet két ötszázforintos alapítványi üzlet részének megszavazása.

* (Békés vármegye közgyűlése.) Békés vármegye mai közgyűlése hazafias ünnepélyvel kezdődött. A vármegye ugyanis a nagyterem számára megfestette Kossuth Lajos és Széchenyi István gróf képeit s azokat a mai napon leplezték le. Az ünnepi beszédet Fabry Sándor dr. mondta. Majd a pótdókat, továbbá a gyulai közoktórház kibővítésére százezer forintot szavaztak meg.

* (Krassó-Szörény vármegye közgyűlése.) Krassó-Szörény vármegye törvényhatósági bizottsága Licsek alispán elnöklése alatt ma tartotta évnegyedes közgyűlését, mely alkalommal Bredicean ügyvéd a románok nevében panaszt emelt, hogy a községi jegyzőkönyvek nem román, hanem magyar nyelven vezetettek, továbbá, hogy a délkeleti vasut felirásai és táblái nem tartalmaznak román szöveget, végül, hogy Krassó-Szörénymegyében oly orvosokat alkalmaznak, akik nem tudnak románul. Licsek alispán válaszában kijelentette, hogy valamint egész Magyarországon, úgy e megyében is a törvény értelmében történik minden és kiváltságokat nem lehet létesíteni. A gyűlés még elhatározta, hogy a vármegye volt főispánjának, Jakabffy Imre államtitkárnak nagy érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Színházi pör. Érdekes színházi pör tárgyalása kezdődött ma a VII. kerületi járásbírósnál Rónay járásbíró előtt. Mint felperes Hettyei Aranka, a Vigszínház fiatal hősnője szerepelt, alperesként pedig a Magyar Színház igazgatósága állt törvényt. Hettyei Aranka ügyvédje, Weiszberger Imre dr. kíséretében jelent meg, az alperes igazgatóságot pedig Hegedüs Béla, a Magyar Színház részvénytársaság igazgatósági tagja képviselte. A pör onnan keletkezett, hogy Hettyei Aranka október 1-étől kezdve megvált a Magyar Színházról s ezért 500 forint bánatpénzt fizetett. A Magyar Színház igazgatósága azonban úgy értelmezte Hettyei Aranka felmondását, hogy az a szeptember 30-án amugy is megszűnő szerződésére vonatkozik, erre a célra nyugtázta tehát az 500 forintot és hogy álláspontjának nyomatékosabb kifejezést adjon, a művésznőt szeptember 2-án fel sem léptette és szeptember havi fizetését sem utalta ki. Hettyei Aranka tehát két keresetet indított a Magyar Színház ellen: az egyikben azt kérte megítéltetni, hogy a lefizetett 500 forint kötbért a Magyar Színház október 1-én kezdődő szerződése vinkulumának tekintse, a másodikban pedig azt kérte, hogy a bíróság marasztalja el a Magyar Színházat a szeptember végén lejárt szerződés időelőtti felbontásáért 500 forint kötbérben. A mai tárgyaláson Hegedüs Béla tagadta azt, hogy Hettyei Aranka az első szerződését akarta felbontani és tagadta azt is, hogy neki 500 forint kötbér jár. Weissberger dr. felperesi ügyvéd több rendbeli levél felolvasásával a kereset alapos voltát bizonyította. Rónay bíró ezek után a következő kijelentést tette:

— Magam sem tartom valószínűnek, hogy tizenegy hónapi munka után valaki elálljon a szerződésétől és ezért még 500 forintot fizessen is. Ez tisztára kidobott pénz volna.

Hegedüs Béla: Lehet művésznői szeszély. A művésznők mind szeszélyesek.

Rónay bíró (Hettyeihez): Nagysád szokott kidodni az ablakon 500 forintot?

Hettyei: Már ilyen bolondokat csak nem teszek.

Rónay bíró: No magam is azt gondoltam.

Hegedüs Béla ezután kijelenti, hogy ő csak ma reggel kapta a pör anyagát kezébe s azt ajánlja, hogyha ő az iratokat áttanulmányozva meggyőződik Hettyei igazságáról, kiutalványoztatja visszatartott szeptember havi fizetését, hivatalosan felbontatja a pör tárgyát képező szerződést, viszont Hettyei Aranka álljon el keresetétől. Miután a színésznő ebbe nem egyezett bele, a per további tárgyalását elhalasztották.

— Szociállista sajtópör Nagyváradon. Nagyváradon ma ismét sajtóügyi tárgyalás volt. Dr. Perjessy Mihály királyi ügyész vádolta Ohrenstein Mihályt osztály ellen való izgatással, azért a két cikkért, melyet az aradi „Ujvilág“-ban „Éhség“ és „Május elsején“ címen közölt. A két elemi iskolát végzett asztaloslegényt Schwarcz ismert szociállista, a fővárosból kiutasított lakatoslegény, védelmezte. Az esküdszék, mely nagyrészt iparosokból állott, Ohrensteint vétkesnek találta, mire a törvényszék őt egy havi államfogházra és öt forint pénzbüntetésre ítélte.

— A postaskasztó. Tóth Kálmán, aki a József-téri postahivatalban a nyáron 91.057 forint 48 krajczárt sikasztott, a törvényszék hivatali sikasztás miatt a minap helyezte vád alá. A pénz nagyrésze, mindössze 4692 forint híján, tudvalevőleg megkerült. Az is ismeretes, hogy Tóthnéval szemben, akit férjével együtt fogtak el Brémában, a törvényszék megszüntette a bűnvádi eljárást. Ezért aztán nyomban jogerőssé is lett a vádhatározat, mert Tóth nem felebbezett. Ügyében ma a bíróság október 31-ére tűzte ki a végtárgyalást.

— Hamis pénz. Két cigány állított be tavaly Mornailla Flore siklósi suszterhez. A jövőnyek elmesélték neki, milyen jövedelmező mesterség a pénzgyártás, amibe ők pompásan értenek. Mindjárt mutattak is a furfangos cigányok néhány

jól sikerült — igazi forintost. A siklósi suszter nagyot bámult s szívesen adta át a cigányoknak százötven forintostkóját, hogy azon a pénzcsináláshoz szükséges holmikát megvásárolják. A cigányok elpárologtak a pénzzel, soha a színiüket se látta többet a suszter. Mornailla Flore, mikor látta, hogy becsapták, kárpótolni igyekezett magát s e végből egy Kovács Hódos nevű cigánynyal szövetkezett pénzhamisításra. Ezzel együtt két hétig dolgoztak a Mornailla Demeter házában, még pedig eredményesen, mert 87 koronást és 239 forintost fabrikáltak. És gyönyörűen sikerült példányok voltak, csak épen tudni nem tudtak rajtuk. Így aztán elfogták Mornaillákat s ma vonja őket felelőségre a törvényszék Lenk táblai bíró elnöklésével. A cigány ezuttal is kerekét oldott s csak a suszter familiája került a törvény elé. A bíróság a hetvenkét éves Mornailla Demetert nyolcz havi börtönre, Mornailla Florenét három napi fogházra, ellenben Mornailla Florat, a pénzsovár csizmadit két és egynegyed évi fegyházra ítélte. Valamennyien felebbeztek, de felebbezett Genthon királyi ügyész is sulyosbításért.

— A bódé titka. Budafokon bucsu volt a tavasszal s mint ilyenkor szokás, ott ütöttek tanyát az országjáró vándorkomédiások. Az odaváló svábok egy része a kocsmákba vonult, másik része pedig a mutatványos bódék köré sereglett. Ezek közül különösen az örvendett nagy érdeklődésnek, amelyekben egy hat arasznyi magas törpét mutogattak „csekély öt krajczár belépti díj mellett.“ Azonkívül minden belépő egy-egy csecsebecsét is kapott. Éjfél után a mutatványos bódékra is csönd borult. A kikiáltó, aki egész napon rekedt hangon hivatgatta a népet, hogy tekintse meg a világ csodáját, a hat arasznyi törpét, pi-henni tért a bódéba, s maga mögött leszögezte az ajtót helyettesítő vászonponyvát. Apfel Zsigmond és Teitinger Jakab budafoki suhancok csak ezt várták. Amikor azt hitték, hogy a kikiáltó is, a törpe is mélyen aluszna, fölfeszítették a ponyvát, behatoltak a bódéba, s telerakták a zsebeiket a látogató közönségnek szánt csecsebecsékkel. Épen észrevétlenül távozni akartak, amikor a „törpe“ hangosan sirni kezdett. A gyereksírásához nagyon hasonló hangra a kikiáltó is felébredt s felkelt, hogy majd a karjai között elcsitítja a vinnyogó „törpét“. E pillanatban észrevette a tolvajokat, akik eszeveszett futásnak eredtek. A kikiáltó utánuk. Közben nagy tömeg verődött össze a bódé előtt, amelynek ponyvája alól négykézláb mászott ki a nap hőse: a törpe. A hatalmas bajusz, amely napközben ékesítette, láthatatlan volt s diszes egyenruhája helyett egyszerű kis gyermeking fődte testét.

A tömeg zugolódni kezdett.

— Svindler! Svindler! hangzott minden oldalról s fenyegető karok emelkedtek a bódé tulajdonosa felé.

Jókor érkezett meg a csendőrség, amely a két szőkevény tolvajt hamarosan lefűlelte s a tömeget szétoszlatta.

A mutatványos bódé még akkor éjjel eltűnt Budafokról.

A pestvidéki törvényszék ma délelőtt vonja felelőségre a két tolvajt, akik tagadták, hogy tolvajlasi szándékkal mentek volna a bódéba. Ők csak meg akarták tudni, vajjon a törpe valósággal törpe-e, vagy pedig férfinak öltöztetett gyerek. A törvényszék a mutatványos bódé tulajdonosának megkerítése végett a tárgyalást elnapolta. Valahol a váci vásáron fogják megkeresni, ahol a törpének ismét nagy publikuma van.

— Lopás a Royal-szállóban. Junius hónapban történt, hogy Politzer Zsigmond londoni nagykereskedő és családja a budapesti Royal-szállóban lakott. Az elutazása előtt való napon a kizitáskáját ismeretlen tettesek feltörték, belőle másfélezer forint értékű ékszert s egyéb apróságokat elvittek. A rendőrség megindította a kutatást és Bérczi kapitány első sorban a cselédség közt keresvén, a tolvajt, letartóztatva egy fogadóbeli szobaleányt, akire tagadása ellenére rábizonyult, hogy a lopás után két órát távol töltött s már máskor is állt

hasonló gyanu alatt. A leányt utóbb, mert a tolvajlást rábizonyítani nem lehetett, szabadon bocsátották. Az iratokat a rendőrség áttette a törvényszékhez, hol most ismeretlen tettes ellen folyik tovább a vizsgálata. A károsultat Londonban fogják a nagykövetség útján kihallgatni.

SPORT.

— Holtverseny után boxpárba. Hoppengartenben a Kisbér-handicap után Martin és Chaloner jockeyk botrányos jelenetet szcenizáltak a turf-on. A két jockey Hagendorn-nal illetve Kontador-ral holtversenyben érkezett elsőnek a célhoz. A lovak tulajdonosai testvériesen megosztották a díjat, de a jockeyk nem voltak megelégedve az eredményvel. Chaloner szemrehányást tett Martinnak, mert versenyközben akadályozta őt. A veszekedést szabályszerű boxolás követte. Általánosan azt hitték, hogy Martin jockey, aki Doberauban egy turf-látogatóval szemben már tanujelét adta boxolási tehetségének, fog győztesen kikerülni a küzdelemből, de csalódtak, mert már szabályszerűen meg volt verve, amikor Hahn-Besedov gróf arca és feje koczkázatásával szétválasztotta őket, de Chaloner koponyája is zugott az ütésektől. A küzdők, akik az ábrázatot szemelték ki fixpont gyanánt, egyformán véreztek, úgy hogy itt is holtversenyt lehetett konstatálni. Martin jockey ellen, aki egyidőben a monarchia pályáiról is ki volt tiltva, a vizsgálatot megindították.

— A Cesarewitch. A Cesarewitch-Stakes-t, az angolok e híres handicap-jét ma délután futották Newmarketben. Az érdekes versenyben Chaleureux volt a győztes T. Sloan, a híres amerikai jockey által lovagolt Asterie ellen. Mr. J. Hammond négyéves Herminius-a, melyre már hetekkel ezelőtt nagy összegekkel fogadtak, még helyet sem kapott. A futam eredménye a következő:

Cesarewitch-Stakes. Díj 12.000 korona. Handicap. Távolság 3600 méter.
Sir J. Miller 4é pmje Chaleureux (ap Goodfellow a. L'Ete) 46'5 kg. lov. Segvott 1
Sir R. W. Griffith 4é pkja Asterie 45'5 kg. lov. T. Sloan 2
Mr. Jersey 6é smje Merman 53 kg. lov. M. Cannon 3

Fogadások: 5 : 1 Chaleureux, 7 : 1 Merman, 10 : 1 Asterie.

Az angol szaksajtó e futamra a következő tipeket adta:

Sportsman: Chaleureux.
Sporting Life: Chaleureux.
Fidd: Herminius.
Land and Water: Asterie v. Goletta.
Sporting Times: Herminius.
Lic, Victualler's Gazette: Herminius Chaleureux.

— Haas Fülöp vadászata. Haas Fülöp, a világhírű szőnyegkereskedő, ugy látszik, nemcsak a persa és smyrna szőnyeget „hozza terítékre“, hanem az erdők vadjait is, még pedig meglehetősen borsos árért. Mint a „Pécsi Napló“ írja, Haas Fülöp Széchenyi Pál gróf Somogy megye lábadi uradalmának vadászterületét haszonbéri. A bérlő grófnak minden elejtett őzbak után 50 forintot, minden nyul után 1 forintot, minden fácán után 2 forintot fizet; de azért a lelőtt őz, nyul és fácán nem a Haas Fülöpé, hanem Széchenyi Pál grófé. A bérlő a tulajdonosnak évenként ezért a passziójáért 10—12.000 forintot fizet s vadat csak akkor visz haza, ha annak árát még külön megfizeti.

— Postagalamb-verseny. A budapesti galambkedvelők köre 16-án délután 2 órakor postagalamb-versenyt rendez. A versenyben Dirner Lajos dr., Glasel Józsefné, Parthay Géza, Kelényi Imre dr., Mikolik Gyula és Róheim Tódor vesznek részt galambjaikkal. A verseny a következő számokból áll:

I. Egyéves galambok versenye. Távolság 8000 méter. Indítás 3 óra 2 perczkor Rákoson. II. Kétéves galambok versenye. Távolság 22.000 méter. Indítás 3 óra 28 perczkor Péczelen. III. Három éves galambok versenye. Távolság 37.000 méter. Indítás délután 4 órakor Gödöllőn. Minden versenyben hat galamb vesz részt.

A galambok versenyekről különben Parthay Géza a „Columbia“ galambkedvelők körében holnap, 13-án, felolvasást tart.

A HIVATALOS LAPBÓL

Kinevezések. A király Zsáhar István és Pitroff Kornél L. osztályú alerdőfőügyvezetői erdőfelügyelőkké, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Babiák Nándor okleveles középiskolai tanárjelöltét és volt helyettes tanárt az aradi állami főreáliskolához rendes tanárnak, Kádár János abrudbányai állami elemi iskolai tanítót a győrővásárhelyi állami elemi iskolához és Máté Albert okleveles tanítót az abrudbányai állami elemi iskolához rendes tanítónak, Bodrogi Jolán okleveles tanítónő a máramaros-szigeti állami elemi népiskolához rendes tanítónővé kinevezte.

Magyar név. Stein Artur budapesti illetőségű ugyanottani lakos Somorjaira, kiskoru Lővi Lipót budapesti illetőségű ugyanottani lakos Lukácsra, Szikora Imre máv. pályőr topolyai lakos, valamint kiskoru gyermekei Teréz, Péter és Viktória Szilágyira, Tomák János máv. pályőr topolyai lakos, valamint kiskoru gyermekei Erzsébet, Mária, Róza, Anna, Katalin, Piroška és Sándor Angyalra, Veiszpek József máv. pályőr szabadkai lakos, valamint kiskoru gyermekei Mária, József, Ilona és István Fehérvárra, Mentus Márton máv. pályőr szabadkai lakos, valamint kiskoru gyermekei Mihály, Anna, Erzsébet, Viktória és Etelka Magyarra, Pernál Mihály máv. pályőr nyíregyházi lakos, valamint kiskoru gyermekei Mihály, János, Ilona, Emília és Julia Péntesre, Brandner János kolozsvári máv. műhelytelepi lakatos Berényire, Wisinger Miklós érdi máv. váltóőr, valamint kiskoru Mária, Kálmán, Julia és Jenő gyermekei Váradra, Maszlakovits Lajos budapesti máv. hivatal-szolga, valamint kiskoru gyermekei Géza, Janka és Károly Hajósrá változtatták nevüket belügyminiszteri engedéllyel.

Pályázatok. Pénzügyi szemlési állásra a szegárdi pénzügyigazgatóság kerületében, szabómunka-vezetői állásra az aszói javítóintézetnél, aljegyzői állásra a tiszalöki járásbírósnál, aljegyzői állásra a keszthelyi járásbírósnál, kir. közjegyzői állásra Maros-Ludason, adóügyi állásra a zsolnai kir. adóhivatalnál, pénztárnoki állásra a moóri kir. adóhivatalnál, fogalmazó gyakornoki állásra a máramaros-szigeti pénzügyigazgatásnál lehet a folyamodványokat benyújtani.

ÜZENetek A KÖZÖNSÉGNEK.

„A megező. Budapest.” Igaza van, a nyelv-érzék romlik. Az ember valaha azon szomorodott el, hogy németül beszéltek Budapesten, ma azon szomorodik el, hogy magyarul beszélnek, mert olyan infamisul beszélnek; de ezen egy cikk nem segít. Az iskola segíthetne. A közlemény jól van megírva, de nekünk, a napi eseményeknek szánt lapban túlhoszu. A kéziratot megőrizzük, míg elviteti, mert egy nyelvészeti szemlében becses közlemény lenne.

Kamarás, Szabadka. A kamarási méltóság elnyeréséhez szükséges okiratok megszerzésével a szabályszerű óspróba, czimerügy stb., ugyszintén nemességi ügyek rendezésével Püspöky Grácián foglalkozik szakszerűen. Tessék hozzá fordulni (lakik IV., Koronaherceg-utca 7. szám földszint), 6 illő honoráriumért készséggel áll rendelkezésére.

Famicus, Budapest. Kisfaludy Károlyról a Bánóczyén kívül sem nagyobb, sem jelesebb munka nem jelent meg. Nagyobb cikkek a „Kisfaludy Társaság Évtáplaj”-ban és Beöthy Zsoltnak „Szinműirók és színeszek” című kötetében jelentek meg. Ezeket kívül Szana Tamás is irt tanulmányt „A két Kisfaludy” címen. A Bánóczyén kívül ez az egyetlen önálló munka Kisfaludyról.

R. Olga, Arad. Sok tekintetben igaza van, ha házi estélyeiken nem akar épen Schubert- és Schumann-dalokat énekelni, miután a legnagyobb dalénekesnők után, akiket hangversenyekben hallani szoktunk, bajos egy dilettánsnak e dalokkal hatást elérni. Ha valami eredetit akar, ajánljuk ennek a modern norvég dalköltőket. Válasszon Grieg, Svendsen, Sinding, Selmer vagy Sjøgren dalaiból. Ez utóbbinak például végtelen finom és hangulatos dalai vannak, amelyeket Kopenhágán kívül alig ismernek. Ha meghozatja, úgy hisszük, módjában lesz vendégeinek zenei kaviart nyújtani.

Carbonari, Seps-Szent-György. Az eféle statisztikák nagyon megbízhatatlanok. Egy angol orvos épen az ellenkezőjét állítja annak, amit ön és sok ezer példával bizonyítja, hogy neki van igaza. A párisi Journal de Médecine utolsó számában tizenötezer példát hiv tanunak egy glasgowi orvos ama kijelentésének megerősítésére, hogy a természetes halál többnyire hat órákor szokott bekövetkezni, még pedig a férfiaknál reggel, a nőknél este. Egy berlini orvos megerősíti ezt az állítást. Állítólag ötvenhátezer esetben tapasztalta, hogy a

haldoklók reggeli öt és hat óra közt adják ki lelküket. Raseri dr. szerint Olaszországban a legnagyobb körházában egész napon át, minden időben halnak meg betegek, de aránytalanul a legtöbben este hét óra tájban. Már most, hogy tudjuk, hogy kinek van igaza? Különben köszönjük szíves sorait.

Farkas, Kalocsa. Első kérdésére nem felelhetünk, mert a vasut építési költségei a helyi viszonyoktól függenek. Kiselejtezett síneket Budapesten többek közt a Weiner és Kohn ócskavaskereskedő-czégnél kaphat. (VIII., Mosonyi-utca 6.) ott talán a vasutépítésre vonatkozólag is adhatnak fölvilágosítást.

Omega, Kaposvár. Ön azt kérdi, hogy komolyan vegye-e azokat az ujság-czikkeket, amelyek azt mondják, hogy Franciaország új forradalom előtt áll? Hogy mi fog következni, azt senki sem tudja. A vezércikkirő képzelme néha tulszinesen látja a dolgokat. De bizonyos az is, hogy Kant már száz évvel ezelőtt előre látta, hogy a kereskedő- és a katona-osztály között mindenütt a világon összeütközésre fog kerülni a dolog. Minden társadalmi harcz pedig legelőször Franciaországban tör ki, ezért nevezi ezt az országot Max Harden, a szellemes német publicista, a világtörténelem „kísérleti telepének.”

Lombroso szerint Franciaországot a bürokratizmus és a militarizmus teszi tönkre. Mind a kettő meg van mételvezve. A militarizmust, ugymond, az iskolákban mesterségesen nevelik azzal, hogy a világtörténetet, ha tanulják, önkényesen kiszinezik a katonai erények javára. És ez ellen senki sem szólal föl.

G. Sándorné, Arad. A madarak és a táviró gyorsaságát több ízben összehasonlították már s az eredmény mindannyiszor a madarak javára ütött ki. Legutóbb egy Szlavin nevű moszkvai kereskedő tett kísérletet két postagalambbal s a kísérlet vége az lett, hogy a madarak három órával előzték meg a táviratot. Szlavin szeptember 15-én jött Moskvából Bécsbe. A magával hozott galambpárt másnap feleségének és öcsésének czimezett levéllel utnak eresztette. Még ugyanabban a perczen telegrafált is haza és megüzente, hogy táviratozzák meg neki, mikor érkeztek oda a galambok? Másnap telegramot kapott hazulról. A galambok délután három órákor repültek be a Szlavin házába, a telegramot ellenben csak három órával később kopogtatták le a táviróhivatalban.

Dolorosa, Szeged. Épen nem ritka eset, hogy a házastársak kiábrándulnak egymásból és elkoseredésükben nemcsak egymást gyűlölik meg, hanem a férfi minden nőt s a nő minden férfit. Ennek az állapotnak a keserves humora van egy francia író következő soraiban:

— Ha minden asszony olyan lenne, amilyennek tartja magát, milyen boldog világ volna akkor! mondja a férfi.

— Ha minden férfi olyan lenne, amilyennek tartja magát, milyen boldog világ volna akkor! így szól az asszony.

Előzető, 7271. Haszt. Rövid néhány sorban nem dönthetjük el, hogy az ön hasonlata volt-e talá-lóbb, vagy a professor uré. Gondolják meg, hogy Bismarckot önkön kívül mások a világtörténelém vagy száz alakjával hasonlították össze. Többek közt: Thémistoklessel, Periklessel, Nagy Sándorral, Scipioval, Barbarossa Frigyes császárral, Lutherral, Nagy Frigyes-sel, Napoleonnal, Richelieu bibornokkal, II. József császárral, Deák Ferenczcel stb.

NYILT-TÉR.

A legnagyobb gavallérok

is viselhetnek feltűnő első sorát készen kapható uri ruhákat, ha szükség-leitüket nálunk szerzik be. A mesteri szabást czégünk előkelő hírneve biztosítja, a munka hivatelt pedig az üzlet képe elárulja. Méret utáni megrendelésekre külön szövetraktárunk van, kizárólag tiszta gyapju-s valóban gyönyörű mintájú kelmékből.

Karácsonyi és Társa

Férfi-szabók

IV. ker. Múzeum-körut 39.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági távirat.

New-York, október 12.

	okt. 12. centa	okt. 11. centa.
Baza szeptemberre	—	—
„ májusra	70 ³ / ₈	70 ⁵ / ₈
„ decemberre	70 ¹ / ₈	70 ³ / ₈
Tengeri decemberre	36	35 ⁷ / ₈

Chicago, október 12.

	okt. 12. centa	okt. 11. centa
Baza decemberre	64 ³ / ₈	64 ⁴ / ₈
Tengeri decemberre	30 ³ / ₈	30 ⁴ / ₈

Pénzügy.

Az aradi takarékpénztár bajai. Aradról táviratozzák nekünk, a polgári takarékpénztár nagy választmánya ma Mülek Lajos elnöklése alatt rendkívül izgatottan gyülesezett. Az igazgatókat hevesen megtámadták a bankban bekövetkezett zavarokért. Kell Lipót ügyvéd, a társulat megbízottja, jelentést tett az eddigi intézkedésekről, melyek szerint a c s e n d e s l i k v i d á c z i ó lebonyolítása folyamatban van és kellő siker mutatkozik. A felszámolás előkészítésére szükséges 120,000 forint biztosítási összeg, melyet a megállapodásokhoz képest a társulati érdekeltségnek e hónap közepéig lefizetni kell, csekély rész kivételével jegyezve van. A nagyválasztmány a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette. A takarékpénztár ügyeiben egyébként szünetelnek a további intézkedések, amíg a Budapestre küldött deputáció megbízatásában eljár.

Az aradi polgári takarékpénztár válsága ügyében értekezlet volt ma a pesti első hazai takarékpénztár helyiségeiben, ez intézet vezető igazgatója, Hevesi Ödön elnöklése alatt. Az értekezleten résztvettek a fővárosi érdekelt pénzügyintézetek képviselői, továbbá annak a három aradi pénzintézetnek (aradi első takarékpénztár, arad megyei takarékpénztár, aradi ipar- és népbank) megbízottai, amelyek a válságba jutott aradi polgári takarékpénztár ügyeinek rendezését magukra vállalták. Az értekezlet tüzetes és hiteles adatokkal megvilágított megbeszélés tárgyává tette az aradi polgári takarékpénztár ügyeit és az aradi pénzügyintézetek képviselőit nyert felvilágosítások után meggyőződött arról, hogy a válságba jutott takarékpénztár ügyei magánaton, azaz törvényes hozzájárulás nélkül le b o p y o l i t h a t ó k. A betétek visszafizetése és a többi hitelezők kielégítése tekintetében az értekezlet meg-léven nyugtatva, a budapesti érdekelt pénzügyintézetek képviselői hozzájárultak ahhoz, hogy követeléseik kiegyenlítésére nézve halasztást adnak és fizetési könnyítéseket engedélyeznek. A felszámolás illetékeken biztosítva van és jogosult az a remény, hogy az aránylag rövid idő alatt be is fog fejeztetni. Ezzel az energikus és áldozatkész eljárásával az értekezlet elejét vette egy veszélynek, mely az aradi pénzpiacot fenyegette.

Ipar- és kereskedelem.

Vendéglősök kongresszusa. A III. országos vendéglős kongresszus végrehajtó bizottsága ma tartotta első ülését az „István főherceg” szállodában Gundel János elnöklése alatt. Az ülésen számos vidéki bizottsági tag is részt vett. Ez alkalommal elhatározták, hogy a pénzügyminiszternek küldöttsegileg emlékiratot nyújtanak át, melyben az állami italmérési jövedékről szóló törvény revíziója alkalmával vendéglős-delegáltak meghívását, a kismértékbeni elárúsítások korlátozását, az italmérési illetékek más kulcs szerinti kivetését, a kimerések számának meghatározását, az italmérési engedélyek iránti kérvények gyorsabb elintézését kérik. A kereskedelmi miniszterhez a vendéglős iparnak a képesített iparágak közé sorozását, a közoktatásügyi miniszterhez a pinzóeroktatás államosítása és kötelezővé tételé iránt intéznek emlékiratot; ez utóbbi ügy előadója G. F. Frigyes volt. A jövő évi kongresszust Nagyváradon, szeptember első felében tartják meg. Este a társaság kedélyes lakomára gyűlt egybe az „István főherceg” szállodában.

Kőbányai sertés piac, okt. 12. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialtal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 50⁵/₅—51⁵/₅ kr. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 51¹/₂—52 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 52—53 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 50—51 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 50—50¹/₂ krajczárig Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 47—50. — krajczárig. Sertéslétszám: 1893. okt. 10. napján volt készlet 45000 darab, okt. 11-én felhajtott 429 db, október 11-én elszállított 366 darab, október 12-ére maradt készletben 45063 darab. A hizott sertés tüzel irányzata lanyha.

Budapesti konzum-sertés vásár, okt. 12. A ferencvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertés vásárra 1898. okt. 11-én érkezett 402 drb. Készlet 260 darab, összes felhajtás 682 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 454 drb, elszállítatlan maradt 228 drb. Napi árak: 120—180 kilós 48—53 kr, 220—280 kilós 50—54 krajczár, 320—380 kilós 50—54 kr, öreg nehéz 46—48 krajczár, malacz 44—45 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Közlekedés.

Hajóvontatás a Vaskapu csatornán. Mint lapunknak Orsováról jelentik, a vaskapui új csatorna a legutóbbi napokban kiállotta a tűzpróbát. A vizállás most olyan csekély, amilyen már évek óta nem volt. A meder sziklái nagy területen bizarr csoportokban nyulnak ki a vízből és egész kirándulásokat rendeznek a ritka látványosság megtekintésére. Daczára annak, hogy a vizállás most 0 fölélt csak 60 centiméter, a hajók vontatása, melyhez azelőtt legalább 3 méter víz kellett, most a csatornán akadály nélkül történik. Kiderül most, hogy a vontató-gépezetek elkészültéig is minden rakomány felvontatható, ha a vontató-hajó gépe elég erős. Közel száz hajót vontattak fel ezen pár nap alatt a csatornán. Legnagyobbak voltak az „Európa” által vont 431. számú uszályhajó 6020 métermázsa búzával és a „Tatra” által vont 10. számú uszály 5553 métermázsa kőolajjal.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, október 12.

Tőzsdei hír: Holnap harmincezer métermázsa szerb buza szállítását jelentik be.

Mégis csak furcsa, hogy újból és újból a szerb búzával kell foglalkoznunk. Azt kérdezhetné az elfogulatlan szemlélő, hogy ugyan mi jelentősége is lehet az internacionális gabonapiacson vagy akár csak saját vásárunkon ennek az apró Balkánállamnak, háromszázezer hektárnyi búzaföldjével, három millió métermázsnányi hozadékával, amelyből a határon belül elfogyasztanak vagy harmadfél millió métermázst? Végre is, még annak sem volna valami katasztrofális jellege, ha Szerbia egész exportfeleslege hozzánk gravitálna. Számíthat is valamit a legjobb esetben nyolczázezer métermázsnányi búzaimport, szemben a magyar korona összes országaira nézve hivatalosan kimutatott harminczhatmillió métermázsnányi saját termésünkkel!

Ebben a formában helyes is az ellenvetés. Tényleg mit sem nyom a latban, ha — amint minden évben megtörténik — az aldunai buza még nagyobb mennyiségben is beömlik hozzánk, sőt általánosan el van terjedve az a nézet, hogy a malmoknak csak akkor van jó dolguk, ha jelentékeny mennyiségben veszik az idegen terméket, mert abban a perczen, amikor lisztexportra számítanak, már az őrléskészítési eljárás szempontjából is, el nem lehetnek megfelelő búzaimport nélkül. Azt pedig már csakugyan senki sem kívánja, sem földművelő, sem kereskedő, sem „közgazda”, hogy a magyar malomipar ne viágozzék.

Mondjuk tehát, néhány ezer vaggonnal több vagy kevesebb idegen buza nem numerál. Nem is általában az idegen származék ellen van kifogásunk, hanem speczialiter a szerb búzát perhorreskáljuk. Ez a buza nem kell malmainknak. És joggal irtóznak tőle, mert lisztgyáraink ily silány

termék feldolgozására nincsenek berendezkedve, képtelenek e búzával megcsinálni a „maltert” és ha be is volnának rendezkedve rá, gyártmányaik renomméjének kockáztatása nélkül azt fel nem használhatnák.

Hiába minden, a szerb buza silány egy produktum és az is marad, mert az ottani földművelés a kultura legalacsonyabb fokán áll, a szerb atyafiak a világért sem hozatnának Magyarországból, vagy Romániából vetőmagot, nem javítgatják mesterséges módon a talajt, amint azt manapság az utolsó magyar z-ellérgazda is megteszi, hanem mindent az égre bízna. A gondviselés pedig eleget tesz, ha kellő időben küld napsugarat, kellő időben esőt, havat.

A szerb buza tehát kvalitása folytán nálunk proscribálandó. Nem a szabad kereskedelmet akarjuk megkötni, de a határidőforgalomból e származékot határozottan ki kell eliminálni.

Nem először hozzuk ezt szóba, hiszen a tőzsdének is volt már alkalma következő leiratával ez indítványunkat — elvetni:

864 szám
T 98

Van szerencsénk értesíteni, hogy a tőzsde tanács azon indítványnak, hogy a gabonahatáridőüzletben különös kikötések hiányában csakis belföldi gabona képezhesse a szállítás anyagát — nem adott helyet.

Budapest, 1898. október 10-én.

Ballai s. k. P. H. **Kochmeister s. k.**
min. tőzsdebiztos. elnök.

Dr. Félégyházy s. k.
főtítkár.

Hogy ma mégis visszatérünk a dologra, ennek oka abban keresendő, hogy az októberi buza kurzusa ma délután tizennégy krajczárral csökkent, 9 forint 01 krajczárról 8 forint 87 krajczárig. Lejebb szállott az ára pedig egyesegyedül azért, mert az utolsó felőrában híre járt annak — nem tudjuk igaz-e vagy sem — hogy holnap mintegy harmincezer métermázsa szerb búzának a szállítását fogják bejelenteni.

Délelőtt felmondtak 5000 métermázsa búzát, de azért emelkedett a határidő ára a tegnapi 8 forint 90 krajczáros zárlattól 9 forint 03 krajczárig, mert akadtak spekulánsok, akik a felmondtott kötések csekély megtérítés ellen kicserélték fel nem mondottakká. Az irányzat tehát szilárd volt, sőt márcziusi búzára annak is maradt végig. E terminus 9 forint 18 krajczárral zárul, tehát 12 krajczáros napi áremelkedést ért el. Szilárd volt a hangulat a készáruüzletben is, ahol mintegy 70.000 métermázsa buza került eladásra 5—7 és fél krajczárral javult áron.

E tételek negyedrésze szeptemberben átvett magyar származású szokványbúzából állott, amely 9 forint 50 krajczáron kelt. Ez tehát az usance-buza valódi értéke, de nem a szerb búzáé, amelyről nem ok nélkül irtuk meg vasárnapi számunkban, hogy Damokles kardjaként függ a budapesti piac felett. Nyilvánvaló a ma délutáni eseményekből is, hogy a szerb buza állandó veszélye üzletünknek, a határidő forgalomnak és közvetve a készáru piacnak is.

Mondottuk, hogy a szerb buza dolga a mi napirendünkben nem került le. De nem is!

A többi cikkben szilárd maradt az irányzat és zárul a márcziusi rozs 7 forint 72 krajczárral, a márcziusi zab 5 forint 89 krajczárral, az új tengeri 4 forint 44 krajczárral. Tehát mindenütt kisebb nagyobb áremelkedés konstatalható.

A készáru forgalomban szintén kedvező volt a hangulat. Rozsért 7 forint 75 krajczárig, zabért 6 forint 50 krajczárig, árpáért 6 forint 50 krajczárig és a tengeriért 5 forint 60 krajczárig terjedő árakat engedélyeztek.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80 k. 10.—frton, 700 mm. 80 k. 9.95 frton, 400 mm. 80⁵/₅ k. 9.95 frton, 400 mm. 80 k. 9.82¹/₂ frton, 350 mm. 79⁵/₅ k. 9.85 forinton, 300 mm. 79²/₂ k. 9.85 frton, 200 mm. 78 k. 9.75 frton, 100 mm. 78 k. 9.80 frton.

Pestvidéki: 200 mm. 80 k. 9.80 frton, 500 mm. 80 k. 9.80 frton, 300 mm. 79⁵/₅ k. 9.80 frton, 800 mm. 79⁵/₅ k. sárga 9.60 frton, 200 mm. 78 k. 9.70 frton, 400 mm. 77 k. 9.80 frton, 100 mm. 77 k. 9.65 frton.

Fejérmegyei: 300 mm. 78 k. 9.55 frton, 1000 mm. 77⁵/₅ k. 9.80 frton, 500 mm. 77 k. 9.80 frton, 200 mm. 77 k. 9.70 frton.

Tolnai: 200 mm. 77 k. 9.60 frton, 100 mm. 76⁸/₈ k. 9.50 frton, 2800 mm. 76⁵/₅ k. 9.52¹/₂ frton.

Bácskai: 570 mm. 76 k. 9.30 frton, 3300 mm. 74⁸/₈ k. 9.30 frton, 200 mm. 74 k. 9.55 frton.

Bécskerekai: 2000 mm. 76⁸/₈ k. 9.30 frton, 4000 mm. 76⁷/₇ k. 9.30 frton, 2000 mm. 76 k. 9.25 frton, 4500 mm. 75⁵/₅ k. 9.— frton.

Bánáti: 4800 mm. 76⁸/₈ k. 9.25 forinton, 3000 mm. 76⁸/₈ k. 9.25 forinton.

Dunai: 2300 mm. 74 k. 8.87¹/₂ frton, 1100 mm. 75⁸/₈ k. 9.40 forinton.

Raktáráru: 6800 mm. 76⁵/₅ k. 9.50 frton, 2400 mm. 77 k. átlag 9.50 frton, 2000 mm. 76⁸/₈ k. átlag 9.50 frton, 2850 mm. 76 k. átlag 9.50 frton. Mind három hónapra.

Rosz. (új) 200 mm. pestvidéki Budapest par. 7.60 forinton készpénzben.

Zab. 300 mm. elsőrendű Bpest 5.85 frton, 300 mm. 5.82¹/₂ frton, 200 mm. 5.80 frton, 200 mm. közönséges 5.75 forinton, 100 mm. 5.65 forinton készpénzben.

Tengeri. (ó). 200 mm. oláh Budapest 5.45 frton készpénzben.

Árpa. (új) 300 mm. takarmány Kőbánya 6.35 frton készpénzben.

Gabonaforgalom:

1898. október 11.

	érkezett	elszállított
	m é t e r m á z s a	
búzából . . .	16588	252
rozsból . . .	924	1292
árpából . . .	3286	1506
zabból . . .	8943	—
tengeriből . .	6602	403

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	faj	100 klg. készpénz-ára		100 klg. készpénz-áru	
		frtől	frtig	frtől	frtig
Buza	új tiszavid.	74	—	75	9.15 9.30
		76	9.35 9.45	77	9.50 9.55
		78	9.60 9.70	79	9.75 9.80
	pestvidéki	80	9.85 9.90	81	—
		74	—	75	9.10 9.25
		76	9.30 9.40	77	9.45 9.50
fehérm.	78	9.55 9.65	79	9.70 9.75	
	80	9.80 9.85	81	—	
	74	—	75	9.15 9.30	
	76	9.35 9.45	77	9.50 9.55	
rozs	elsőrendű	70—72	7.70 7.80		
		—	7.60 7.70		
	árpa	takarm. 60—62	5.75 6.15		
zab	új	62—64	6.65 7.15		
		64—66	7.50 8.50		
tengeri ó	bánsági	—	5.40 5.45		
		—	5.30 5.35		
repce	káposzta	—	12.25 12.75		
		—	—		

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Dél tőzsde zárlata			
		október 11-én	október 12-én	október 12-én	Leszámított árfolyamok
búza . . .	október	8.92	8.94	8.99	9.01
	november	—	—	—	—
rozs . . .	márczius	9.07	9.09	9.17	9.19
	október	7.50	7.60	7.55	7.65
tengeri . . .	márczius	7.64	7.66	7.74	7.78
	október	5.35	5.45	5.35	5.45
zab . . .	május	4.69	4.71	4.72	4.73
	október	5.60	5.65	5.60	5.65
. . .	november	—	—	—	—
	márczius	5.83	5.85	5.87	5.88

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 9.10—20—9.18 október 8.93—89—9.02—9.01. **Rosz** márczius 7.71—68—7.74. október 7.55—7.65. **Tengeri** május 4.71—73—70—73—472, október 5.35—5.45. **Zab** márczius 5.87—5.88. október 5.60—5.65.

Délután. Buza márczius 9.20—16—9.18 október 9.01—8.87. **Rosz** márczius 7.72—7.70. **Tengeri** május 4.74—4.73, október 5.85—5.40. **Zab** márczius 5.87—5.89.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 145700 mm. Rozs 7900 mm. Árpa 43800 mm. Zab 21400 mm. Tengeri 19600 mm. Liszt 12400 mm.

Raktárház: Buza 46581 mm. Rozs 1520 mm. Árpa 624 mm. Zab 405 mm. Tengeri 256 mm. Liszt — mm.

Silos: Buza 12000. Tengeri 500.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, október 12.

A mai tőzsdén kedvezőbb hangulat uralkodott. A külföldi magasabb jegyzések valamint az a körülmény, hogy az aradi polgári takarékpénztár ügyét, külföldön, ahol az eset nagy feltűnést keltett, higgadtan ítélik meg, az irányzatot szilárdították és nemzetközi értékek emelkedtek.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 377.75 — 378.80, Osztrák hitelrészvény 352.10 — 352.60, Osztrák magyar államvasut 347.10 — 347.80, Közuti vaspálya 365.50 — 363.50, Általános köszénbánya 82.50 — 83.—, Rimamurányi 253.— — 253.90 forintot köttetett.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Kereskedelmi bank 1422, Salgótarjáni 618.50 — 623, Közuti vasut 363.25 — 364.50, Magy. hitelrészvény 378.70 — 379, Magyar jelzálogbank 240 — 241 Rimamurányi 253.25 — 253.50, Osztrák hitelrészvény 352.40 — 353.50, Osztrák magyar államvasut 347.50 — 348.60, Általános köszénbánya 80 — 81.50, Cukoripar 110.50 forint.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50 — 2 forint, 8 napra 4 — 5.— frt, október utóljára 7 — 8 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with 3 columns: Item, Oct 12, Oct 11. Includes Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar ieczámítoló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közuti vaspálya, Villamos vasut.

Az utótőzsde lanyha volt.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with 3 columns: Item, Oct 12, Oct 11. Includes Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámitoló bank, Rimamurányi vasmű, Közuti vaspálya, Villamos vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, október 12. Zsiradék irányzata lanyha. Szilvában nem volt üzlet, de a hangulat kellemesebb volt. Szilvaíz ára változatlan.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogrammonként, Pénz, Ár. Includes Diázószir ingyen hordó, Szalonna, Szilva Kész árú, Szilva Hatalárdó, Szilva Hatalárdó Minőség, Szilva Hatalárdó 600grammonként, Szilva Hatalárdó 600grammonként, Szilva Hatalárdó 600grammonként, Szilva Hatalárdó 600grammonként, Szilva Hatalárdó 600grammonként.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, október 12. A vásári forgalom: Husnál a forgalom lanyha, árak szilárdak. Baromfi-nál lanyha, árak csökkentek. Halban lanyha, árak emelkedtek. Tej- és tejtermékek nál lanyha, árak szilárdak. Tojásnál lanyha, árak csökkentek. Zöldségnél élénk. Gyümölcsnél lanyha, árak szilárdak. Fűszereknél csendes. Időjárás: borult, esős. A központi vásárcsarnokban nagyon eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus, Marhabús hátulja I, 52-56 frt. II, 48-52 frt. Birkahús hátulja I, 38-40 frt. II, 36-38 frt. Borjú us hátulja I, 64-68 frt. II, 60-64 frt. Sertésbús iszondú 54-56 frt. vidéki 40-45 frt. (Átlind 100 kilonként.) Kolbász füstölt 60-80 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 61.0-62.5 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.—-1.10 frt. Csirke 1 pár 0.60-1.20 frt. Lud hizott kilonként 50-54 kr. — Különlék. Tojás 1 láda (1440 db) 37-39 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.00-1.00 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.00-2.00 frt. Lenca m. 100 kiló 7-9 frt. Bab nagy 100 kiló 8-10 frt. Paprika L 100 kiló 30-60 frt. II. 20-28 frt. Vaj 1 rendű kilonként 0.75-0.80 frt. Tea-vaj kilonként 0.95-1.10 frt. Burgonya, rozsa, 100 kiló 1.70-2.00 frt. Halak. Harsa (élő) 0.80-1.— frt 1 kiló. Csuka (élő) 1.—-1.20 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40-0.50 frt.

Szesz.

Budapest, október 12. Az irányzat lanyhább. Kontingens nyersszesz Budapestén 18.—-18.25. Finomított szesz nagyban 55.—-55.4/s. Finomított szesz kicsinyben 55.25.—55.50. Élesztő-szesz nagyban 55.75-56.—, Élesztő szesz kicsinyben 56.25-56.50, Nyersszesz adózva nagyban 54.—-54.1/s. Nyersszesz adózva kicsinyben 54.25-54.50, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 14.50-15.—, Denaturált szesz nagyban 21.50-22.— Denaturált szesz kicsinyben 22.25-22.50. Az árak 10 000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, október 12. Kontingens nyersszesz lanyha irányzat mellett azonnali szállításra 18.90 forintot jegyeztetik. Zárlatjegyzés 18.40-18.90 forintot.

Prága, október 12. Adózott tripló-szesz nagyban azonnali szállításra 54.25 forintot kell. Adózatlan szesz 18.25- forintot kell el nagybani szállításra.

Trieszt, október 12. Kiviteli szesz magyar, cseb, 13.— frt., román 12.— frt. tartályokban szállítva 90% hektoliterenként nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, október 12. A gabonátőzsdén szilárd volt az üzlet. Köttetett: Buza ősze 9.26, buza tavaszra 9.06-9.05, zab ősze 5.94-5.96, zab tavaszra 6.15, tengeri szept.-okt. 5.99-5.93, tengeri május-juniusra 5.03, rozs ősze 7.95-7.96, rozs tavaszra 7.72-7.71 forintot kötteteit.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 9.05-9.06, buza ősze 9.25-9.26, rozs tavaszra 7.70-7.72, rozs ősze 7.96-7.93, tengeri szeptember-októberre 5.92-5.94, tengeri május-juniusra 5.02-5.03, zab tavaszra 6.14-6.16, zab ősze 5.94-5.96 forintot.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, október 12. A berlini pénzviszonyok javulása kedvező hatást gyakorolt az előtőzsdén, alpesi bányarészvényekben helyi vásárlások történtek és hitel és államvasuti részvényekben is élénk volt a kereslet. A déli tőzsde is szilárd maradt és főleg alpesi bányarészvények iránt mutatkozott érdeklődés.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 352.12 — 352.62, Anglo-bank 155.—, Union-bank 292.50, Osztrák-magyar államvasut 347.50-348.—, Déli vasut 72.12 —, Alpesi bánya 177.—-178.80, Fegyvergyár 209-212, Osztrák korona járadék 101.50, Töröksorsjegy 57.90-58.30, Német márka 58.90 forintot.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 353.50, Anglo-bank 155.—, Bankverein 261.—, Union-bank 291.75, Länderbank 222.25, Osztrák-magyar államvasut 348.37, Déli vasut 72.—, Elbevölgyi vasut 262.50, Északnyugoti vasut 245.—, Török dohányrészvény 132.—, Alpesi bánya 179.60, Májusi járadék 101.30 Török sorsjegy 58.80, Német márka 58.90 forintot.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4-2/o-os papírjárdék 101.15, 4-2/o-os ezüstjárdék 101.05, 4/o-os osztrák aranyjárdék 120.50, Osztr. koronajárdék 101.50, 1860 sorsjegy 140.50, 1864 sorsjegy 195.—, Osztrák hitelsorsjegy 199.40, Osztrák hitelintézeti részvény 358.83, Angol-osztrák

bank 154.75, Union-bankrészvény 291.75, Bécsi Bankverein 261.50, Osztrák Länderbank 222.—, Osztrák-magyar bank 900.—, Osztrák-magyar államvasut 349.—, Déli vasut részvény 72.—, Elbevölgyi vasut 262.50, Dunagőzhajózási részvény 452.—, Alpesi bányarészvény 179.80, Dohányrésztvény 131.50, 20 frankos 9.53, Császári kir. vert arany 5.70, Londoni váltóár 120.25, Német bankváltó 58.85, Tramway 513.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, október 12. A déli tőzsde zárlata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 353.25, Magyar hitelrészvény 379.50, Anglo-bank 154.50, Bankver. 261.—, Union-bank 291.75, Länderbank 222.25, Osztr.-magyar államvasut 349.25, Déli vasut 72.25, Elbevölgyi vasut 232.75, Északnyugoti vasut 245.—, Török dohányrésztvény 132.—, Rimamurányi 253.75, Alpesi bánya 179.90, Májusi járadék 101.20, Magyar koronajárdék 98.—, Töröksorsjegy 58.90, Német márka azonnali szállít. 58.90.

Frankfurt, október 12. (Zárlat.) 4-2/o-os papírjárdék 95.60, 4/o-os osztrák aranyjárdék 102.10, 4/o magyar aranyjárdék 101.70, magyar koronajárdék 98.45, osztrák hitelintézeti részvény 298.75, osztrák-magyar bank 700.50, osztrák-magyar államvasut 294.25, déli vasut 64.50, bécsi váltóár 169.70, londoni váltóár 204.25, Párisi váltóár 806.75, bécsi Bankverein 221.50, Union-bank részvény 249.—, villamos részvény 136.—, alpesi bányarészvény 152.20, 3/o magyar arany-kölcsön 88.80, 4-2/o ezüstjárdék —, Északnyugoti vasut —, elbevölgyi vasut 227.—. Az irányzat szilárd.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távirati jelentése 1898. október 12-én reggel 7 órakor

Table with columns: Állomások, Legnyomás mm. 706 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Csapadékmm., Állomások, Legnyomás mm. 706 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Csapadékmm. Lists stations like Arravánja, Solnocabánya, N.-Szombal, Magyar-Ovár, O-Gyalla, Budapest, Sopron, Horány, Keszthely, Záhony, Fiume, Cirkvenica, Puncsova, Temosvár, Arad, Szeged, Szolnok, Eger, Debreczen, Késmárk, Ungvár, Szabolcs, Nagy-Várud, Kolozsvár, Nagy-Szombat, Bécs, Salzburg, München, Pola, Lesina, Sarajeva, Torino, Florenca, Róma, Nápoly, Brindisi, Palermo, Malta, Zürich, Biarritz, Nizza, Páris, Kopanitsa, Hamburg, Berlin, Christiansund, Stockholm, Szent-Pétervár, Moszkva, Varsó, Kiew, Odessza, Szula, Szófia, Konstantinápoly.

Az időjárás Közép-Európában két depressziórak a határa alatt esőre fordult. A depressziók közül az egyik a gőzfelbővítésben fejlődött, a másikat már tegnap is meg volt Németországban, csak-hogy mára mélyebbedett. Hazánkban az idő többnyire száraz volt. A hőmérséklet aránylag alacsony, különösen keleten, ahol gyenge fagyok voltak. Nyugatról a felhőzet nagyobbodott és onnan a hőmérők is kissé emelkedtek. A szelek délkelet felől önkénykednek. Nyugatról eső várható, némi hűmelkedéssel.

VIZÁLLÁS.

— Október 12-én. —

Table with columns: Folyó, Vízmerés, Vízjárás reggel, Áradás v. apadás, Folyó, Vízmerés, Vízjárás reggel, Áradás v. apadás. Lists rivers like Iszta, Tisza, Sáros, Duna, Rába, Győr, Moson, Zala, Balaton, etc.

Utak meggyízása: * = Jégvesztés; + = Olaj; — = 0 alatti; < = áradás; > = apadás; ? = ködszög. Megjegyzések: Csak Drenkováról és M. Váshelyről jelentik kevés csapadékot. A Duna, Tisza, Dráva és Sáva általában apadó jellegűek és vízjárásuk alacsony.

CSALÁDI KRÓNKA.

Orosz regény.

(9)

Ira: DANILEVSZKI GERGELY.

Mig a ruhák száradtak, ő a homokban heverészett. persze — csupaszon. Roppantul jól érezte magát ebben a helyzetben s csak egyetlen egy kívánsága volt:

— He jó volna most egy palack tokaji, vagy legalább egy üveg sör!

Nos hát, Jakab Eustachovics egyszer rajtérte, amint így heverészett a homokban s attól fogva igen sokat mulatott a szemérmes külsejű szeminaristán.

A tanító nem egyedül költözött Bogatára. Magával vitte urának vad természetű, kedvelt daruját is, amelynek Altábornagy volt a neve. Ez a daru már néhány esztendő óta volt Prisibben és annyira megszokta a Jakab Eustachovics házat és családját, hogy telre is náluk maradt. Nyáron át együtt setált a csirkékkel meg kacákkal az udvaron és igen sokat veszekedett a disznókkal meg a kutyákkal. Voltak azonban rossz napjai is. Ősziel, mikor meglátta társait, amint szinte a felhők közelében átvonultak a falu fölött szebb, melegebb hazába, olyankor gondolatokba mélyedve, bánatosan állott az udvar egy zugában és mindenféle idétlen mozdulatokat tett. Talán a rossz gondolatait akarta elűzni! Hányszor megkísérelte már, hogy elhagyja a dédapa házat és hogy társaival együtt utra kél! De hiába. Szárnyai nem bírták már a repülést, le kellett szállnia az ismerős kertbe, meg udvarba és be kellett érnie azzal, hogy bánatának csillapultával a kemenczére vagy a pinczeajtó fölé ült és egy mosogatórongy-gyal játszott.

— No, daru pajtás, hát nem repülsz el? Csufofogdott vele Jakab Eustachovics, aki a lépcsőn állva, a pskóvi helyőrségnél eltöltött ifjúságára és katonai szolgálatára gondolt. — Te tökflikó! Most már vége az atyafiakkal való találkozásnak! Elpuhultál, elkényeztetted magadt, már most itt kell maradnod!

Jakab Eustachovics azonban tévedett, s ezt nemsokára nagy szomorúsággal kellett tapasztalnia. Mikor a tanító kivitte Altábornagyot Bogatára, még az első estén hallotta a madár a nádas fölől hacsuzó társainak lármáját. Roppantul izgatott és nyugtalan lett egy-

szerre. Nem evett egy falat vacsorát sem, északa le sem hunyta a szemét és kora hajnalban, még pitymallat előtt fölkerelkedett. Többé vissza sem tért.

Dédapát borzasztó módon gyötörte az unalom, különösen a második év őszén, mikor az új telepesek házai már készek voltak, a három forráskutat rendbehozták, s a szántást és a téli takarmány vetését is elvégezték. Nem volt semmi eszköze sem, amivel unalmát elűzhette volna. Nem segítettek rajta fiacskájának játékszerei, meg Annuskának hazza hívó billet-doux-jai sem, amelyekben rendszerint megkérdezte, persze tréfásan: — Vajjon nem nyerte-e meg valami pusztai rózsza a szívedet?

— Iim! Még mindig féltékeny! gondolta Eustachovics Jakab és megsimogatta kopasz tarkóját. Ugy van, nem szórakoztatta semmi. Még fényesen berendezett uri szobája és nagy méncse sem, amelybe nyolcz pompás mént a prisibi legelőről hoztak ide.

Portyanój megjegyezte egyszer az urának: — Ha egyszer rabszolgái szavára is hallgatna Nagyságod! A telep készen áll, a házak fel vannak építve, a kutak tiszták már s a tavaszi vetés is el van ültelve. A szomszédokat azonban nem vendégeltük meg meg. Már pedig aki birtokot vesz, annak szomszédokat is kell szerezni. Aki a szomszédjaival jólábón áll, annak minden vállalkozása sikerül.

— Meglehet, Michailuska, meglehet! Hanem tulajdonképen miféle szomszédjaink is vannak itt?

Először is itt van Uvakin testőrgránátos ur, akiről már több ízben beszéltem Nagyságodnak. Pityerben szolgált s mint másfelől bizonyára méltóztatott hallani, néhány bajtársával ő ültette trónra Elizaveta Petrovnát, a mostani császárné nagynénjét. Nemrégiben tért vissza hosszabb utról, de már Mária napja óta a birtokán tartózkodik.

— Messze lakik innét?

— Vagy tizenöt versztyinre.

— Ki beszélt neked olyan sokat róla?

— A csunichini pópá. Uvakin öreg ember már, vannak némely hibái is, de mindazonáltal igen kellemes és eredeti uraság. Az egész környéken mindenki fél tőle, különösen az asszonyok. Ha Nagyságod meg akar vele ismerkedni, igen óvatosan kell hozzá közelnie, nehogy megsértődjék. Nagyon büszke

ember, noha közönséges katonából lett nemes urrá!

Jakab Eustachovicsot nem riasztotta vissza ez utóbbi figyelmeztetés. Rögtön irt Uvakinnek egy tiszteletteljes hangu levelet, amelyben biztosítja nagyrabecsüleséről és jóindulatáról. A levelet Grigorevszkojnak adta át azzal az utasítással, hogy ő testőrgránátosi nagyságát ebédre meginvitalja a bogatai udvarba.

A szeminaristát részegségi tünetek közt hozták vissza a szomszédból. A boldogtalan olyan szánalmas állapotban volt, hogy nyomban le kellett fektetni. Később a következő dolgokat tudták meg tőle.

— Én, Uvakin — mondta a meghívott — öreg vagyok és valóban közkatona voltam. Most azonban magas urak és tábornokok járnak hozzám, sőt még az azóvi kormányzó ur is! Kegyeskedjék hát Jakab Eustachovics is idefáradni, igen szívesen látom házamban.

— A fölfuvalkodott! kiáltotta boszusan Jakab Eustachovics, mivel Uvakin nem fogadta el az ő meghívását. Azonban nem maradt más hátra, be kellett fogatnia a négy fekete tálost, s még mielőtt visszatért volna Prisibbe, meglátogatta tiszteletreméltó szomszédját, a testőrgránátost.

— Elkényeztetik a kutyát, mormogott Jakab Eustachovics. Hanem talán hasznomra lesz a barátsága. Apám is, Eustach Danilovics, tamburajátékkal szerezte meg Trubeckoi György herczeg kegyét és ezredese lett az iszjumi regimentnek.

Derült, kissé hűvös októberi reggel volt. Kalina Száviics Uvakin Jakab Eustachovics megérkezésekor a kert gyepdján ült. Nagy farkasbőr bundába volt burkolózva és egy nyest-sipka fődte a fejét. Kéjesen sütkérezett a napon s egy nagy korsóból árpát szórt a galamboknak. A vendég úgy találta, hogy Uvakin igen igénytelen, görnyedt öreg ur.

— Mélyen tisztelt jóakörömnek és szomszédomnak üdvözlöt és köszönet! köszöntötte Jakab Eustachovics a testőrgránátos ő nagyságát, ahogy a kocsirol leszállt.

— Én is kérem, kegyeskedjék alázatos szolgálójának megengedni, hogy üdvözlje, felelte Uvakin és barátságosan megszorította a vendége kezét. Köszönöm szíves látogatását.

(Folytatása következik.)

A szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

A budapesti értéktözsde hivatalos árjegyzései 1898. október 11-én.

Állampapírok.		Záloglevelek.		Elsőbbségek.		Részvények.		Bankok.		Takarékpénztárak.		Bányák és téglagyárak.		Köszönbányák és téglagyárak.		Vasútványok és gépgyárak.		Köszönbányák és téglagyárak.		Váltók árfolyama (látra).				
penz	ár	penz	ár	penz	ár	penz	ár	penz	ár	penz	ár	penz	ár	penz	ár	penz	ár	penz	ár	penz	ár			
Aranyárjádék	115 70	120 20	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Adria m. kir. teng. haj. r. t.	100	101	Budapesti bankgyűjtő	102	103	Első magy. gyapjum. és bizt. r. t.	42 50	430	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	Arany	5 60	7	
Koronáérték jár. adóment.	56	36 50	5% Budapesti közuti vasp. r. t.	101 25	101 75	4% Budapesti közuti vasp. r. t.	98 40	99 40	Első magyar bank	173	174	Első magyar részvénytársaság	132 50	1350	5% Budapesti közuti vasp. r. t.	101 25	101 75	5% Budapesti közuti vasp. r. t.	98 40	99 40	20 frankos vagy 8 frtos.	9 52	9 74	
Koronáérték jár. adóment.	31	29 50	4% Bpesti villamos városi vasút	101 25	101 75	4% Bpesti villamos városi vasút	98 50	99 50	Fiumei hitelbank	99 50	100 50	Első magyar kereskedelmi r. t.	26 50	270	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	20 márcás	11 77	11 56	
1889. évi államv. ar.-kölcsön 4%	1 00	1 21	4% Budapest-pécsi vasút	101 25	101 75	4% Kassai-ud. vasút 1889. ezüst	99	100	Fővárosi bank részv. társaság	82	83	Első magyar szálloda r. t.	14	150	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	Nem. hir. v. egyenlét. bankj. 100 m.	50 82	51 81	
1889. évi államv. ar.-kölcsön 4%	1 00	1 21	4% Budapest-pécsi vasút	101 25	101 75	4% Kassai-ud. vasút 1889. ezüst	99	100	Hazai bank részv. társaság	103 50	110	Első pesti szálloda r. t.	23	210	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	Francia bankjegy (100 frank)	47 50	49 40	
1889. évi államv. ar.-kölcsön 4%	1 00	1 21	4% Budapest-pécsi vasút	101 25	101 75	4% Kassai-ud. vasút 1889. ezüst	99	100	Hazai bank részv. társaság	103 50	110	Első pesti spodium és esont. gy.	13	140	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	Váltók árfolyama (látra)	120 15	120	
1889. évi államv. ar.-kölcsön 4%	1 00	1 21	4% Budapest-pécsi vasút	101 25	101 75	4% Kassai-ud. vasút 1889. ezüst	99	100	Hazai bank részv. társaság	103 50	110	Fiumei rish. és rishkon. gyár.	150 50	150	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Német bankjegy 100 m.	55 97	56	
1889. évi államv. ar.-kölcsön 4%	1 00	1 21	4% Budapest-pécsi vasút	101 25	101 75	4% Kassai-ud. vasút 1889. ezüst	99	100	Hazai bank részv. társaság	103 50	110	Gschwind-féle szeszfőz. gyár.	40 50	475	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Olasz bankjegy 100 lira	44 10	44 10	
1889. évi államv. ar.-kölcsön 4%	1 00	1 21	4% Budapest-pécsi vasút	101 25	101 75	4% Kassai-ud. vasút 1889. ezüst	99	100	Hazai bank részv. társaság	103 50	110	Köbányai királyi szeszfőz. gyár.	40 50	50	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Páris 100 frank	47 50	47 50	
1889. évi államv. ar.-kölcsön 4%	1 00	1 21	4% Budapest-pécsi vasút	101 25	101 75	4% Kassai-ud. vasút 1889. ezüst	99	100	Hazai bank részv. társaság	103 50	110	Köbányai királyi szeszfőz. gyár.	40 50	88	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Svájcbankjegy 100 frank	47 35	47 30	
1889. évi államv. ar.-kölcsön 4%	1 00	1 21	4% Budapest-pécsi vasút	101 25	101 75	4% Kassai-ud. vasút 1889. ezüst	99	100	Hazai bank részv. társaság	103 50	110	Köbányai királyi szeszfőz. gyár.	40 50	88	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Szentpétervári 100 rub.	127	128 50	
1889. évi államv. ar.-kölcsön 4%	1 00	1 21	4% Budapest-pécsi vasút	101 25	101 75	4% Kassai-ud. vasút 1889. ezüst	99	100	Hazai bank részv. társaság	103 50	110	Köbányai királyi szeszfőz. gyár.	40 50	88	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50	4% Magyar államv. zálogkölcs.	109 50	110 50				

SZÍNHÁZAK.

Budapest, csütörtök, 1898. október 13-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Évi bérlet 164. Havi bérlet 12.

Bernardo Montilla.

Drama 3 felvonásban. — Irta: José Echegaray. Spanyolból fordította: Páthy Károly.

Személyek:

- Bernardo Montilla, Saacsay, Iaés, neje, Don Ricardo, Luisa, neje, Gonzalo, Julia, Enrique, Caciola, Antonio, Szolga

Kezdete 7 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 100. Havi bérlet 4.

Az álarczos bál.

Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzte Verdi. Szövegét olaszból fordította Böhm Gusztáv.

Személyek:

- Richard gróf, Bené titkárja, Arnika, jósó, Uskár, apród, Samuel, Tom, Sívano, Főbíró, Szolga

Kezdete 7 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 5. Havi bérlet 5.

Az aglegények.

Vígjáték 5 felvonásban. Irta: Sardou Victorien. Fordította: Ambrus Zoltán.

Személyek:

- Mortimer, Nantra, Veaucourrois, Clavrière, Chavenay, Froènes, Nu Bourg, Antonie, Jean, Baptiste, Autouotte, Lemonce, Rebecca, Louise, Nina

Kezdete 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ

Blaha Luiza asszony mint vendég

1848.

(Hadak utja.)

Látványos, zenés színmű, előjátékkal. 11 képben. A népszínházi bizottság megbízásából írta és zenéjét szerzte Verő György

Személyek:

- Petőfi Sándor, Vasvári Pál, Irinyi József, Zakár Gergely, Egy uti hölgy, Egy polgár, Egy leány, Gróf Baltrány, Gróf Szechenyi, Kossuth, Eszter, Darkó Mózes, Debor, György, Lázár, Pistuka, Balta János, Antos piébános

Kezdete 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ

780. szám. 780. szám.

Harmadszor:

Órult — vagy szent?

Dráma 3 felvonásban. Irta: José Echegaray, Spanyolból fordította Szalai Emil.

Személyek:

- Don Lorenzo, Angela, felesége, Inés, leány, Almonte, Eduardo, herceg, Juana, Don Tomas, Dr. Bermudez, Braulio, Benito, Szolga

Kezdete 7 és fél óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A gesák

vagy Egy japán teákész művésze.

Énekes játék 3 felv. Irta Owen Hall. Ford. Fái J. B. és Makai E. Zenéjét szerzte Sidney J.

Személyek:

- Keginald, Bronville, Bercsenyi, Grimston, Stanley, Downey, Bolton, Yun-Csi, Imári márk, Mimóza, Aranyvirág, Bimbó, Aranybárta, Ipolyácska

Kezdete 7 óraker.

Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vigaszínház, Népszínház, Magyar Színház, Vár Színház. Rows: Péntek, Szombat, Vasárnap d. u., Este.

Advertisement for Heim H., Budapest és Bécs. Includes image of a stove and text: 'MEIDINGER-OFEN H. HEIM'.

Advertisement for BUTOR. Includes text: 'BUTOR készpénzért részletfizetésre legjutányosabb árak mellett kaphatók'.

Advertisement for Becker János gyógyszerháza. Includes text: 'Fontos tüdővészéseknek a Pater Kantán-féle nemes fenyő-kivonat.'.

Advertisement for Való. Includes image of a revolver and text: 'Fontos önvédelemre. Bulldog-g-Nemesítés'.

Advertisement for Kőbányai Király-Sörfőző-részvénytársaság. Includes text: 'Góliát-Maláta-sör.'.

Advertisement for Mikszáth Kálmán. Includes text: 'Kátanghy-Naptár-a 1899-re'.

Advertisement for Deutsch F. Károly, Andrassy-ut 1. Includes text: 'Az uri közönségnek legjobban ajánlom ruhabérleti rendszeremet'.

Advertisement for Kanitz Ferencz és Tsa. Includes text: 'Finom női fehérneműeket és menyasszonyi kelengyéket'.

Advertisement for A. LEGRAND. Includes text: 'toilettek és kalapok'.

Advertisement for BUTOR. Includes text: 'Több száz szoba asztalos- és kárpitos'.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Csészert az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közértes levélbe könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendő kasszpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK az ORSZÁGOS HIRLAP

és zsebe fevéletnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker. József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **özv. Balasovits Györgyné** nagytözsde.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** fűszerkereskedése.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Mór,** uőhanytözsde
- IV. „ Harisch-bazár **Dévai Józsefné,** dohánytözsde
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Nemetsek A. J.** dohánytözsde és újságárúda
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula,** fűszerkereskedése.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos,** dohánytözsde
- V. „ Váci-körút 6. szám **Moreno Janka,** dohánytözsde
- V. „ Sipót-körút 22. szám **Wollák Zsigmond,** dohánytözsde
- VI. „ Teréz-körút 54. szám **Breuer névőrek,** dohánytözsde
- VI. „ Andrássy-ut 48 szám **Hobonczy Ilona,** dohánytözsde
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Reisler Róza,** dohánytözsde
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Frend J.** dohánytözsde.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Sopronyi V.** dohánytözsde.

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadtnak.

„Poste-restante“ hirdetések bélyegilletékesek.
Apró hirdetések 20 krajczáron alól nem közöltnak.

LEVELEZÉS.

Homály. Sorait ma vettem, igazán nem akartam úgy elszomorítani. Eszembe sínes haragudni. Igen szimpatizálok magával. Állását most már bátran megirhatja. Nagyon szép volt az angyal. Üdvözlí Irtmat. 6528—1

Harmainak levele van. 2125—1

Bertuska. Mi az, hogy még mindeddig nem válaszoltál levelemre. Hiszen te igazán oly pontos vagy. Mi újság? Kívánsi vagyok! Irj sokat esőköló M.-odnak. 6524—1

Angyalikat igen kéri Ördög, hogy holnap este a Vicszinházba eljönni sziveskedjék. Ott fogom várni magácskát és esőköló kezét számtalan-szor Ördög. 6520—1

Szépem. Olyan édes voltál tegnap, hogy még ma is úgy érzem, mintha melletted volnék és lát-hatnánk. Bár csak ne változnál és mindig olyan lennél. — Köszönöm édességed. — Csókol a viszontállóság Imádóid. 6526—1

Ki volna hajlandó a téli hosszú esti órákban szórakozás céljából a magyar vagy német gyorsírászatot rendszerkülönbség nélkül tanítani, az írjon „Stenograf 19“ alatt e lap kiadójába. 6506—1

HÁZASSÁG.

Vidéki kereskedő, kinek egy régi kitűnő üzlete van, házasság céljából szeretne megismerkedni egy jó házból való 22—24 éves leánnyal. Az illető már nem igen fiatal. Leveletet kér „N. X. 100“ jellege alatt a kiadóhivatalba. 6498—2

ALLÁST KERES.

26 éves ügyes szobaleány, tud szépen mosni, vasalni és gépen is tud varrni, urasági keresztény házba ajánkozik. Cím a kiadóhivatalban. 2133—3

Komorna jó bizonyítvánnyal ki igen ügyesen szab, varr és szép kézimunkákat készít, nagy uri házhoz ajánkozik. Cím a kiadóhivatalban. 2129—3

Ökleveles óvónő, kinek jó gyakorlata van és ki-kezik, órák adására, esetleg félnapra ajánkozik gyermekek mellé, elemi osztályokra is előkészít. Cím a kiadóhivatalban. 6118—3

Joghallgató ajánkozik ügyvédi irodába egész vagy fél napra. Cím a kiadóhivatalban. 6478—3

Fiatalkölygek mellé lársalgónőnek, vagy fel-olvasónőnek, esetleg elemi iskolába járó leánykák mellé nevelőnőnek, ajánkozik jobb izraelita családhoz intelligens szülőkől származó fiatal kis-asszony. Remek kézimunkák készítéséhez ért és kez-dőknek zongora órákat is képes adni. Címe a kiadó-hivatalban. 6366—3

Joghallgató keres nagyobb ügyvédi irodába állást. Címe a kiadóhivatalban. 6210—3

ALLÁST KAPHAT.

100—200 forint havi mellékeresetre tehet szerti tőkebefektetés nélkül, otthoni munkáit, az ország bármely részén lakó, báminő foglalkozású férfi vagy nő, a „Kereskedelmi Vegyészeti“ című mű utmutatásai nyomán. A könyvet 1 forint 70 krajczárnak postautalványon beküldése ellenében ajánlva küldi meg a „Kereskedelmi Vegyészeti“ könyvkiadóvállalata Újpest, István-utca 2. sz. 2033—4

Körkép, mely a millennárius-kiállítás alkalmával Budapesten nagy sikerrel volt kiállítva, eladó. Nyereséges vállalkozás vidéki városokban leendő kiállítás esetén. Cím a kiadóhivatalban. 6510—8

Helybéli nagy gabona-üzlet keres egy kereskedelmi szaktanfolyamot végzett hivatalnoknő nov-ember 1-ére. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők „Német és magyar“ jellege alatt. 6512—4

Nagy confectió-üzlet keres ügyes segédet, ki az eladásban és kirakatrendeztésben járatos. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér „Szorgalmas“ jelszó alatt. 6472—4

Előkelő fővárosi szabó-műhelyben tisztességes házból való tanulóleány azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatal. 6455—4

Jspán ki már nagyobb gazdaságban működött, keres-tek Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít „Gazdaság“ jellege alatt. 6450—4

Ökleveles bonne, izraelita, ki az elemi osztályokat munkát tud, a házvezetéshez ért, egy hetéves fűeska mellé 12 ft havi fizetéssel kerestetik. Arezképpel ellátott bizonyítványok küldendők Stera József Pta Ufala u. p. K.-Pálegyháza. 2125—4

OKTATÁS.

Egy VI. osztályu középiskolai tanuló ajánkozik, alsóbb osztályu tanulók tanítására, szerény feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 6500—5

Correpetitornak ajánkozik gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmit is végzett joghallgató. Cím a kiadó-hivatalban. 6416—5

Magyar és német nevelőnők nyelv- és zeneismer-rettel, magyar és német bon-neok azonnal állást keresnek Toborfy Lajosné elhelyező-intézete által, Budapesten, Sziv-utca 44. 2137—5

Észak-német okl. tanítónőnek, ki a francia nyelv-, zongora- és ének tanításban ügyes, még néhány szabad órája van. Megkeresést „Kitűnő módszer“ címen továbbít a kiadóhivatal. 2131—5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Újpesten egy adómentes ház, mely 17 lakásból és 2 üzleti helyiségből áll, elutazás miatt sür-gősen eladó. Értekezni d. u. 3—6 óra közt. Cím a kiadóhivatalban. 6454—7

A Ságymányoson, valamint Angyalföldön Szent László-úton és Petneházy-utczában, néhány telek jutányos árban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5402—7

ELADÁS.

Egy téli gallér és egy elegáns fekete plüss-lász-selyem-ruha, alig használt, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6418—8

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó Cím a kiadóhivatalban. 2088—8

Kávéház, szép, igen jó üzlet a főváros legelőnkebb helyén haláleset miatt olcsón átadó. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít „U. U.“ jellege alatt. 6468—8

Egy bronzszínű bársonyruha, egészen új, minden elfogadható áron eladó. Meg-tekinthető 9—12-ig. Cím a kiadóhivatalban. 6394—8

Egy szövettel áthuzott díván igen olcsó áron helyszűke miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6396—8

VÉTEL.

Magyar Compass 1873—1883-iki évfolyamait meg-vételre kerestetnek. Ajánlatok az év megjelölésével a kiadóhivatalba. 6046—9

Használt előszoba- szekrényt keresek megvételre. Cím a kiadóhivatalban. 6298—9

Jstálló két lóra kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 6364—9

Egyenruha, gyalogsági, megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 6288—9

KIADÓ SZOBÁK.

Teljes ellátást kaphat két fiatal ember ez idei lanévre egy tisztességes izr. család-nál, közel az Erzsébet-körút és a Barcsay-utczához. Cím a kiadóhivatalban. 5914—10

Élső emeleti utcai szoba, csinos bútorzattal, külön bejárattal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5970—10

A Kerepesi-úton egy kényelmes 2-ablakos utcai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Cím a kiadóhivatalban. 6144—10

LAKÁS KERESTETIK.

Üzlethelyiség kerestetik, nem nagy. Lehetőleg a belvárosban, november 1-ére. Arral ellátott ajánlatok kéretnek „Elegáns“ címen a kiadó-hivatalba. 6466—11

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyleti helyiségnek, vivőte-remnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3662—17

Nagy bolti helyiség a József-körút legnagyobb for-galmu helyén kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekodtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemetőfi-cukorkát. 1537—18

Sussinpiccoló „Fritzi“ penzio (családiház). Kellemes tartózkodási hely enyhe sziget-klimában. Szoba teljes ellátással naponta 3—5 frt. Kitűnő konyha. Prospektus bérmentve. 2077—18

Legnagyobb

férfiruha-telep

hol régi ruhák ujak ellenében csekély ráfizetés mellett kicseréltetnek.

GROSSMANN S.

Bécsi-utca és Deák-utca sarok.

A budapesti asztalos - ipartestület védnöksége alatt álló

BÚTORCSARNOK

VIII., József-körút és Bérkocsis-utca szegletén levő Sváb-féle házban nagy mintaraktárt és vállalati irodát nyitott, hol készleten tart, dus választékban, kiváló minőségű bútorokat,

ebédlő-, háló-, uriszoba és szalon berendezésekből.

Ezzel mód van adva a n. é. közönségnek közvetlen a készítő asztalos mesterektől jó bútorokat jutányos áron készen venni, esetleg megrendelni. Továbbá megtekintésre ajánlja a testületnek saját házában levő állandó kiállítását is.